

ZPRÁVODAJ

MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Prosinec 2006

Ročník XVI

číslo 12

ČASOPIS SE TISKNE NA RECYKLOVANÉM PAPIRU

OBSAH

Rozhovor měsíce

Vyvážit všechny zájmy je obtížné 1

Aktuality

Ministři životního prostředí a průmyslu
se shodli na potřebě pravidelného dialogu 4

Švýcarsko může být pro
Českou republiku inspirací 5

Odstartoval nový projekt „Partnerství
pro udržitelnou spotřebu a výrobu“ 5

Velkou cenu Ekofilmu 2006 získal
slovensko-český film Jiné světy 6

MŽP zveřejnilo návrh národního
alokačního plánu 8

Údaje o znečišťování podruhé na Internetu 9

Ve všech krajích proběhnou
opět semináře k IRZ 11

Děčínská ZOO otevřela dvě
nová ekocentra 12

Aktualizace Strategie udržitelného
rozvoje ČR v krajích právě odstartovala 13

Skeptický ekolog diskutoval
na ministerstvu životního prostředí 13

Evropská asociace pro ekologické
poradenství bilancovala 14

Kontrola chovné stanice koní
Převalského proběhla na výbornou 16

Evropská unie

Řádné zasedání Rady ministrů
pro životní prostředí dne
23. října 2006 v Lucemburku 17

Reforma komitologie 19

Informujeme

Vznikla pravidla hospodaření pro
typy lesních přírodních stanovišť
v evropsky významných lokalitách
soustavy Natura 2000 20

CENIA vytvoří unikátní výukovou
pomůcku o životním prostředí 20

První města prokázala kvalitu
svého rozvoje podle objektivních
indikátorů mezinárodního programu
místní Agenda 21 21

Stromem roku 2006 je sádecká lípa 22

Příklady významných vodohospodářských
havárií od r. 1964 do roku 1998 23

Odstartoval nový projekt „Partnerství pro
udržitelnou spotřebu a výrobu“ 27

Větrné elektrárny v Pavlově u Jihlavy
navštívil ministr životního prostředí 28

Člen mezinárodní poroty Vlado Milunić předává cenu Kataríně
Začkové za film Klimatické zariadenie má poruchu.

Foto Libor Sváček

Vyvážit všechny zájmy je obtížné

**Rozhovor Jany Plamínkové s RNDr. Františkem Pojerem,
náměstkem ministra životního prostředí a ředitelem sekce
ochrany přírody a krajiny MŽP**

Jaké jsou v současnosti hlavní priority vaší sekce ochrany přírody a krajiny?

Naše sekce má v gesci nejen přírodu a krajinu, ale i ochranu vod a odbor geologie, zabíráme tedy přírodní prostředí v širším slova smyslu. V současné době je nejvíce aktuální problematika ochrany vod, protože nyní leží na stole Rámcová směrnice o vodách, která má dlouhý časový horizont naplňování – až do roku 2027, a to probíhá postupně. Tato směrnice vyžaduje jednak mezinárodní spolupráci a jednak i národní uchopení problému.

Voda je součástí mnoha ekosystémů a krajiny jako celku, to je neoddiskutovatelný fakt, a my bychom chtěli využít směrnici tak, aby pomohla nejen tomu, aby voda byla kvalitní, tedy čistá, ale také aby nezpůsobovala škody (zde jde o protipovodňová opatření), a aby nastal dobrý ekologický stav vod včetně krajiny, jejíž je nedílnou součástí. Spolupracujeme s Ministerstvem zemědělství (MZe), které má část kompetencí v ochraně vod a zejména řídí státní podniky Povodí, které budou vedle obcí a krajů, případně některých organizací v ochraně přírody, hlavními hráči při naplňování směrnice.

Snažíme se vše nastavit tak, aby nešlo jen o to, jak zajistit kvalitu vody a ochranu proti povodním, ale jak zajistit i retenci, což je i prioritou MZe, a to způsoby přírodě co

nejbližšími, tedy zejména rozlivy a poldry, obnovou mokřadů, případně budováním nádrží různých typů. Už nyní musíme připravovat opatření, která pomohou k zadržení vody v krajině a k její vyšší kvalitě. K tomu rozvíjíme i přeshraniční spolupráci, protože všechny naše řeky tečou na území sousedních států,

máme tedy velkou odpovědnost za kvalitu vod. Na všech hraničních vodách máme zřízenou takzvanou Komisi pro hraniční vody, kde jsem z titulu funkce náměstka ministra životního prostředí zmocněncem vlády ČR pro hraniční vody. Velký význam má i Mezinárodní komise na ochranu Labe, která existuje už 16 let a která významně přispěla ke zlepšení stavu vod v celém povodí Labe.

Co pro nás konkrétně bude znamenat naplňování Rámcové směrnice o vodách?

Nyní se nacházíme přibližně ve druhé třetině procesu implementace směrnice. První byla uzavřena zasláním dvou reportingových zpráv Evropské komisi a řešila vymezení vodních útvarů, charakterizaci oblastí povodí a vymezení hlavních antropogenních problémů ve vazbě na ovlivnění stavu vod a rizikovost nedosažení jejich dobrého stavu. V druhé fázi jde o přípravu a zavedení programů monitoringu, které jsou jedním z hlavních nástrojů směrnice pro přípravu a následnou kontrolu programů opatření a dále o přípravu, projednávání a schvalování Plánu hlavních povodí. Třetí fáze bude naplněna tvorbou plánů oblastí povodí. Zde je na MŽP, aby v těchto strategických dokumentech konstruktivně prosadilo zájmy resortu jak v oblasti ochrany vod, tak i ochrany přírody.

Mluvil jste o zadržování vod. Ale MZe pod tím chápe výstavbu téměř dvou stovek přehrad, a to i na územích národních parků. Myslíte, že to je dobrá cesta?

Tato cesta je krajní a pravděpodobně ani nikdy nebude realizována. V národních parcích či chráněných územích je to opravdu velmi daleký výhled pro případ, že nastane nejhorší scénář, zcela se změní klimatická situace a bude to jedna z posledních možností, jak zadržet vodu na území našeho státu. Evokuje to Směrný vodohospodářský plán z dob hluboké totality a zvedla se proti tomu značná vlna odporu jednak ze strany MŽP, konkrétně z naší sekce, ale i u obcí, kterých by se to mělo dotknout buď tím, že by byly přímo zaplaveny (takových ovšem moc není), nebo se to dotkne jejich rozvoje např. zatopením části katastru či vyhlášením stavební uzávěry. Je ale i nezanedbatelná množina obcí, které jsou ohroženy povodněmi. Některá opatření technického typu zde nemají alternativu – zvýšení hráze, zabezpečení přelivů, protipovodňové stěny v zastavěných částech obcí. Jinde ale účinně pomohou i alternativní způsoby zadržení vody formou rozlivů či dalších opatření v krajině. Podle názoru MZe ale tato opatření nezabrání stoleté a přivalové vodě, proto nemá cenu se jimi zabývat. V tom se s MZe rozcházíme.

Osobně si myslím, že jak se krajina měnila desítky let do současného stavu, tak bude potřebovat zase desítky let, aby dospěla do stavu ekologické stability, který pomůže vodu zadržet a mírnit erozi půdy, přispěje k zmírnění poklesu biologické rozmanitosti a v neposlední řadě i ke zvýšení estetické hodnoty krajiny. Jedním z prvních kroků je zrychlení a plošné uplatnění procesu pozemkových úprav, které připraví a uvolní pozemky pro realizaci těchto opatření, např. obnovu mezí, remízů a cest, výsadbu zeleně atd. Přednostní řešení si zasluhují údolní nivy, to jsou většinou nejvíce zastavěné a neintenzivněji obhospodařované části povodí.

V poslední době došlo k dohodě mezi ministrem životního prostředí a ministryní zemědělství, že budou ustaveny pracovní skupiny, které v krátké době nastaví řešení těchto problémů tak, aby byla zajištěna protipovodňová ochrana, ale aby se zároveň podniky Povodí intenzivně zabývaly krajinou. Měly by se budovat poldry a příležitostně retenční nádrže, nikoli jen přehrad, a navíc je třeba dosáhnout změny v obhospodařování krajiny, včetně změny způsobu hospodaření v lesích směřující ke zlepšení věkové a prostorové struktury a dřevinné skladby porostů.

Souvisí to i s ochranou půdy, ale to je také dlouhodobá věc. V Evropské komisi je už připravena i tematická strategie na ochranu půdy – a tím se nemyslí jen půdní hmota, ale i ochrana půdní plochy, protože v poslední době je velký problém se zastavováním velmi bohatých půd v údolích řek nebo v blízkosti velkých měst. Dochází tím k odnímání zemědělské půdy pro výstavbu, jako bychom si této půdy nevážili. V současné době sice dochází k útlumu zemědělské výroby a zdá se, že kvalitní zemědělskou půdu ani nepotřebujeme, ale to může být krátkozraké. Tlak na zastavování půdy je velký a těžko se tomu brání, protože obce a města to vnímají jako bránění v jejich rozvoji. Náš hlas při tom slyšet moc není – máme sice možnost vyjadřovat se k územním plánům a dávat souhlas k vynětí půdy, ale pokud si obce odsouhlasí územní plán, pak je výstavbě na zemědělské půdě obtížné zabránit.

Jaké další důležité úkoly kromě ochrany vod řešíte?

MŽP je zodpovědné i za implementaci Evropské úmluvy o krajině, kterou připravujeme ve spolupráci s dalšími resorty – zejména s Ministerstvem pro místní rozvoj z hlediska územního plánování. Cílem je zlepšení stavu krajiny ve všech jejích funkcích, včetně toho, že by mělo být respektováno tzv. krajinné plánování, což zatím nemáme takto nazváno v žádném právním předpisu. V této souvislosti bude důležitá spolupráce našich ministerstev při aplikaci nového stavebního zákona, metodickém vedení stavebních úřadů a přípravě územně plánovací dokumentace.

Jaká je současná situace ve vyhlásování soustav Natura 2000?

Nyní přechází do další fáze. Po zmapování území, kdy jsme zjistili, jaké typy stanovišť a jaké druhy rostlin a živočichů se u nás kde vyskytují, jsme ty nejvýznamnější lokality navrhli k ochraně. Seznamy jsme postoupili do Bruselu. Proběhly už tzv. biogeografické semináře, které hodnotí úroveň předloženého návrhu. Pro panonskou oblast proběhl seminář loni na podzim,

pro kontinentální letos na jaře. V panonské oblasti nebude problém doplnit požadované lokality, náš návrh byl hodnocen celkově velmi dobře. V kontinentální oblasti byly mezery v našem návrhu poněkud větší. Kromě sedmi stovek navržených lokalit budeme muset nově navrhnout více dalších lokalit, i když jejich celková rozloha ve vztahu k rozloze ČR bude zanedbatelná. Někde bude stačit přidat do navržených lokalit nově chráněný druh či typ stanoviště jako nový předmět ochrany, ale tento postup se nám nepodařilo obhájit všude. Ochranu některých druhů nebo typů stanovišť jsme v současném národním seznamu ne úplně dobře zajistili.

Kde například?

Nedostatky se dají rozdělit do několika typů: jeden nebo dva druhy byly objeveny nově a lokality pro ně se budou muset doplnit. Velká diskuse byla dále např. o bučinách a údolních olšinách. Máme jich zmapováno hodně a velká část jejich výskytu v ČR by se ocitla v režimu Natury 2000. Je zde ale důležitá otázka původnosti a jejich aktuální stav z hlediska ochrany. Snažili jsme se vybírat k ochraně jen kvalitní lokality, ale ne vždy jsme naše stanovisko obhájili. Budeme proto muset doplnit lokality např. na Českomoravské vrchovině.

Koncem října došlo v Bruselu ke schůzce „Habitats Committee“, tedy Výboru pro stanoviště – to je orgán Evropské komise, v němž jsou zastoupeny všechny členské státy na úrovni zástupce příslušného MŽP, který má na starosti naplňování směrnice o stanovištích. Dostali jsme od zástupců Evropské komise informaci, že díky nejnovějšímu rozsudku Evropského soudního dvora ze září t.r. musí Evropská komise vyhlásit území, navržená členskými státy v průběhu mnoha let, jednorázově už nyní jako neúplný seznam, který se bude postupně doplňovat. Dosud byl postup takový, že dokud státy své seznamy nedoplňily tak, aby byly úplné, evropský seznam se nevyhlásil. Teprve když Evropské tematické středisko pro biodiverzitu a ochranu přírody řeklo, že všechny národní seznamy jsou úplné, tak se evropský seznam vyhlásil. Všechny další procedury měly začít běžet, až se vyhlásí evropský seznam. My, Velká Británie a Belgie máme zajištěnu aspoň tzv. předběžnou ochranu, ale to v ostatních státech EU není a nevyhlášené lokality jsou tedy bez jakékoli ochrany, což právě Evropský soudní dvůr odhalil. Proto volí Evropská komise tento postup. Počítali jsme, že seznam bude vyhlášen nejdříve za dva roky, ale teď se zdá, že to, co prošlo biogeografickými semináři, se vyhlásí jako první část evropského seznamu již v roce 2007.

Co to pro Českou republiku bude znamenat?

My jsme povinni zveřejnit národní část evropského seznamu a do určitého termínu uzavřít smlouvy v rámci tzv. smluvní ochrany. Pokud smlouva nebude uzavřena, musí začít proces vyhlášení chráněných území tam, kde ještě vyhlášena nejsou. To je velká změna, protože jsme počítali, že se s tím začne nejdříve v roce 2008.

Jste na to připraveni?

Musíme přípravu zrychlit, protože jsme s tímto postupem nepočítali. Má to dopady i finanční a personální, zejména u krajských úřadů. Velká část

území se totiž bude vyhlášovat v kategoriích přírodní rezervace či přírodní památka, a to vyhláší krajské úřady, event. újezdni úřady. Musíme urychleně zajistit vyčlenění finančních prostředků a personální kapacity.

Chtěl bych ale uvést, že Natura 2000 se na jedné straně stala trochu strašákem, protože lidé mají pocit, že se tam nic nesmí. Tak se to ale nedá říci. Jistě jsou některé druhy, které potřebují velmi přísné podmínky ochrany, ale jsou i typy stanovišť – např. ovčíkové louky nebo bukové porosty – které jsou výsledkem hospodaření člověka a pokud bude rozumné hospodaření zachované, tak ho není třeba měnit. Na druhou stranu ale není správný ani názor, že Natura 2000 vůbec nic neznamena, že se tam může dělat úplně všechno. Vysvětlit to lidem správně bude asi hodně obtížné.

V současné době musíte hodně lidem vysvětlovat i v jiné oblasti. Mám na mysli národní park Šumava, který letos slaví 15. výročí...

Ano, letos je to právě 15 let, co byl nařízením vlády v roce 1991 vyhlášen Národní park Šumava. Některá nedorozumění na Šumavě vznikají i proto, že následně byl v roce 1992 přijat zákon o ochraně přírody, který teprve definoval, co je to národní park. Tyto dva právní předpisy nejsou úplně totožné a lze tam najít odlišnosti, které se ani za 15 let nepodařilo vyřešit. Zákon je samozřejmě silnější, park byl založen jen nařízením vlády.

Na Šumavě by mělo postupně dojít ke zvětšení a scelení 1. zón. Jak zvětšování pokročilo? Jak ho vnímají vlastníci pozemků?

Na území parku není problém s vlastníky – většinu území vlastní stát a spravuje ho Správa NP a CHKO Šumava. Větší majetky tam mají dvě města: Kašperské Hory a Volary. Vydání majetku už za doby existence parku nebylo podle mého názoru šťastné, mělo se jednat a vydat obcím majetek náhradní tak, aby na něm mohly nerušeně hospodařit. Situace je složitá v tom, že během 15 let se nepodařilo shodnout na tom, jaký vývoj na Šumavě je správný. Na jedné straně bývá zdůrazňováno, že Šumava schne, že je tam mrtvý les a že už tam nikdy nic nevyroste, že to způsobí záplavy až v Praze apod. Na druhé straně se zase ožívají interpretace, že tam vzniká jediná možná divočina ve střední Evropě. A jsou obavy, že tato divočina vznikne na celém území národního parku. Mnohokrát jsme vysvětlovali, že území ponechané samovolnému vývoji tak, aby tam mohly probíhat přírodní procesy, vychází ze zákona a je to zároveň naše odpovědnost vůči současným i budoucím generacím. Mnozí lidé na Šumavě jsou na to ale už dost alergičtí. Národní parky jsou ale území určená k tomu, aby aspoň někde mohly přírodní procesy probíhat.

Ale k tomu jsou potřeba větší plochy, ne ty rozdrobené maličké 1. zóny, co nyní na Šumavě jsou.

Ano. Proto je třeba vyčlenit a scelit plochy, které mají potenciál tuto funkci plnit. Mluvíme o lese, případně o lese rašelinného typu či rašeliništích, což jsou oblasti, které se na Šumavě postupují navzájem. Všechno do-

mlouvání a vysvětlování ale vždycky skončí na tom, že „to všechno sežere kůrovec“. V posledních dvou až třech letech se podařilo přesvědčit prací, že Správě NP Šumava nejde o to, aby Šumava uschla a aby ji „sežral kůrovec“, ale že jde o to, aby na určité části mohly probíhat přírodní procesy a na zbytku aby se dělalo maximum pro to, aby se kůrovec nešířil do dalších porostů a zároveň se pečovalo o lesní porosty přírodě blízkým způsobem. Scelení prvních zón se pořád ještě nepodařilo úplně dohodnout. Možná bude nová šance nyní po komunálních volbách.

Jaká je v současné době situace s novelou lesního zákona?

Lesy má v gesci Ministerstvo zemědělství. Věcný návrh nového zákona o lesích by měl být předložen za rok, tedy počátkem roku 2008. Hodně se o něm diskutovalo na jaře v souvislosti s výzvou vědců a odborníků ke stavu lesů a v souvislosti s tím, že se v současné době připravuje Národní lesnický program číslo 2. Stále se prosazuje zejména tradiční lesnický přístup s věkovými třídami, ale i odvodňování lesů a podobně. O změnách se mluví, ale přístup se ve skutečnosti mění pomaleji, než bychom chtěli, ale zejména než vyžaduje aktuální stav našich lesů.

Proč?

To má příčinu v dlouhé tradici lesnictví a jeho hlavní úloze v minulosti – pěstování lesů produk-

jících dřeva. I na středních a vysokých školách se tento přístup mění pozvolna. Příčiny jsou i v lesním zákoně, který je místy nepružný a na vlastníky až příliš přísný. Také státní podnik Lesy České republiky by neměl hospodařit jen za účelem zisku, ale měl by mít doplněno zadání o další ukazatele, zejména plnění mimoprodukčních funkcí lesů, které obhospodařuje. Podle těchto ukazatelů by bylo hodnoceno hospodaření a vedení státního podniku a zároveň by část zisku byla investována do šetrnějších způsobů hospodaření tak, aby státní lesy byly dobrou vizitkou státu a příkladem pro ostatní vlastníky. Zároveň ale zdůrazňuji, že nemáme nic proti tomu, aby se dřevo jako obnovitelná surovina těžilo, ale lesní porosty by neměly mít produkci dřeva jako svoji jedinou funkci. Dnes je problém také v tom, že na produkci dřeva jsou samozřejmě navázány výrobní kapacity a v současné době se zdá, že je dřeva nedostatek, což způsobuje vyšší tlak na těžbu. Část dřeva se vyváží, vznikají nové zpracovatelské kapacity, část se používá na získávání energie. A díky zvýšení ceny dřeva určeného pro spalování dochází místy k tomu, že celulózky a papírny nemají co zpracovávat. Zde je naše ministerstvo trochu schizofrenní – na jedné straně podporujeme obnovitelné zdroje energie, na druhé to má vliv na krajinu v širším slova smyslu. Všechny zájmy vyvážit je obtížné.

Děkuji za rozhovor.

Ministři životního prostředí a průmyslu se shodli na potřebě pravidelného dialogu

Ministr životního prostředí Petr Jan Kalaš se dne 19. října setkal s ministrem průmyslu a obchodu Martinem Římanem. „*Obdobný dialog na nejvyšší úrovni je pro kvalitní státní správu nezbytný – dává totiž prostor k hledání potřebného konsensu a efektivnímu vyřešení případných rozporů. Rád bych, aby se tato setkání opakovala nejméně jednou za čtvrt roku,*“ konstatoval ministr Kalaš.

Ministři se shodli na tom, že je potřeba kvalitně připravit programy na čerpání prostředků z evropských fondů. Oba resorty považují za důležitou podporu obnovitelných zdrojů energie – zatímco MŽP bude jejich rozvoj podporovat především ve městech a obcích, MPO se soustředí na podnikatelský sektor. Spolupráce obou resortů je nezbytná také v oblasti využívání starých průmyslových areálů (brownfields).

Ministr Kalaš informoval ministra Římana o tom, že řada podniků zatím nemá takzvané integrované povolení, ačkoli byly na tuto povinnost různými způsoby upozorňovány. Bez něj nebudou moci po 31. říjnu příštího roku ve své činnosti pokračovat. „*Jsem skutečně překvapen, že dvě třetiny podniků zatím integrované povolení nezískaly. Je to především věc jejich podnikatelské zodpovědnosti,*“ reagoval ministr Říman. MŽP tyto firmy na riziko opět upozorní.

Integrovaná prevence a omezování znečištění (zkráceně IPPC) se týká velkých průmyslových a ze-

mědělských zařízení. Příloha č. 1 k zákonu o integrované prevenci (zákon č. 76/2002 Sb.) obsahuje výčet průmyslových činností, které jsou rozděleny do kategorií: energetika, výroba a zpracování kovů, zpracování nerostů, chemický průmysl, nakládání s odpady, ostatní zařízení (např. papírny, jatka, výroba potravin a krmiv, kafilerie, intenzivní chov drůbeže a prasat, povrchová úprava látek). V příloze jsou rovněž definovány kapacity, které určují, zda se povinnost získat integrované povolení na provozovatele vztahuje či nikoli. Stávající zařízení musí integrované povolení získat do 31.10. 2007.

Ministři se dohodli na další spolupráci obou resortů v oblasti takzvaného auditu ekologické legislativy. Informace o jeho dosavadním průběhu předloží vládě do konce listopadu 2006. Budou jedním z podkladů pro další práci MPO, které chce snížit administrativní zátěž drobných živnostníků a malých podniků.

Debata zahájená ministry životního prostředí a průmyslu bude nyní pokračovat na příslušných úrovních v rámci obou ministerstev. Oba resorty budou spolupracovat zejména v oblasti obnovitelných zdrojů, energetické efektivnosti či sanace starých zátěží.

(z materiálů tiskového oddělení MŽP)

Švýcarsko může být pro Českou republiku inspirací

„Rozhovor se švýcarským ministrem životního prostředí mi potvrdil, že ochrana ovzduší je zásadním tématem nejen v České republice, ale i ve Švýcarsku. Filtry pro dieselové autobusy, které budou Švýcaři plošně zavádět, považuji za zajímavý námět pro práci skupiny, kterou vytvořilo Ministerstvo životního prostředí s pražským magistrátem. Se svým resortním kolegou jsem diskutoval i o případné finanční pomoci Švýcarska novým členským státům, která by se pro ČR mohla soustředit především právě na problematiku ochrany ovzduší,“ shrnuje výsledky své pracovní návštěvy Švýcarska v minulém týdnu český ministr životního prostředí Petr Jan Kalas.

Český ministr životního prostředí jednal se švýcarským prezidentem a ministrem pro životní prostředí, dopravu, energii a spoje panem Moritzem

Leuenbergerem o možnostech vzájemné spolupráce. Jedním z témat bylo i případné poskytnutí finanční pomoci Švýcarska novým členským státům Evropské unie, o kterém budou švýcarští občané rozhodovat koncem listopadu v referendu. Ministr Kalas vyjádřil zájem zejména o pomoc v oblasti ochrany ovzduší, recyklace komunálního odpadu, obnovitelných zdrojů energie a výstavby čistíren odpadních vod v malých obcích.

Tématem byly také klimatické změny, předsednictví České republiky v EU v první polovině roku 2009, projekty rozvojové spolupráce, mezinárodní environmentální dohody a podpora procesu „Životní prostředí pro Evropu“ v rámci Evropské hospodářské komise OSN.

(z materiálů tiskového oddělení MŽP)

Odstartoval nový projekt „Partnerství pro udržitelnou spotřebu a výrobu“

CENIA, česká informační agentura životního prostředí, společně s dalšími čtyřmi partnery odstartovala v září nový projekt, který má za úkol směřovat firmy, veřejnou správu i širokou veřejnost k nakupování a vyrábění produktů, jež jsou šetrnější k životnímu prostředí. Během následujících dvou let je plánován vznik a zprovoznění nových informačních center pro udržitelnou spotřebu a výrobu. Součástí projektu je rovněž vybudování odborných kapacit a systému přenosu informací a příkladů dobré praxe, ale i řada dalších aktivit.

S celkovým rozpočtem téměř 14 milionů korun tak bude jedním z doposud největších projektů zaměřených na změnu chování jak na straně spotřebitelů, tak i výrobců. Pracovníci v soukromém i veřejném sektoru se zde dozvědí, jaké jsou **praktické podoby** udržitelné spotřeby a výroby a jak ji mohou sami aktivně ovlivňovat s cílem dosáhnout tzv. dvojího zisku. Jinými slovy, jak pomocí zeleného nakupování, prevence vzniku znečištění a recyklace, ekodesignu či environmentálně příznivých přístupů k řízení svých činností včetně životních cyklů produktů snížit náklady úřadu či firmy na energie a suroviny, a zároveň minimalizovat negativní dopady na životní prostředí.

Projekty na podporu zavádění udržitelné spotřeby a výroby (USV) ukončené v roce 2005 potvrdily, že potenciál zavádění eko-efektivních opatření v oblasti USV je v ČR jeden z nejvyšších z rozvinutých zemí, a to zejména v oblasti snižování **energetické náročnosti a intenzity znečišťování** (dle OECD). Proto i podniky, které již splňují všechny legislativní požadavky, mohou realizaci dalších opatření v rámci USV

dosáhnout významných podnikatelských efektů (zvýšení produktivity, rozšíření trhu, zvýšení konkurenceschopnosti apod.).

Významnou součástí projektu je vytvoření pěti **nových informačních středisek** v kraji Karlovarském, Ústeckém, Středočeském, Olomouckém a Vysočina a odborné proškolení jejich pracovníků, a dále také zpracování **pilotních projektů** k USV ve vybraných podnicích a municipalitách, a sběr a prezentace **příkladů dobré praxe** k tomuto tématu.

Zájemcům o téma USV bude v rámci projektu poskytnuta také řada možností k aktivnímu zapojení do této problematiky, ať již formou účasti na osvětové vzdělávacích akcích, či studia ukázkových aktivit zpracovaných v internetové databázi příkladů dobré praxe, až po samotnou spolupráci na pilotních projektech USV.

Nový projekt, na němž budou dále partnersky spolupracovat **SITA CZ a.s., Enviros s.r.o., Národní síť Zdravých měst ČR a Středočeský vysokoškolský institut s.r.o.**, by měl doplnit již uskutečněné programy a výzkumy a překonat jejich slabá místa – propojení a další šíření informací o USV, praktické ukázky uplatnění principů USV v podnicích, úřadech a dalších institucích.

Podrobné informace k projektu jsou průběžně doplňovány na webovém odkazu www.cenia.cz/usv.

Koordinátorem projektu je CENIA, česká informační agentura životního prostředí. **Partnery jsou** SITA CZ a.s. (www.sita.cz), Enviros, s.r.o. (www.enviros.cz), Národní síť Zdravých měst ČR (www.nszm.cz) a Středočeský vysokoškolský institut, s.r.o. (www.svikladno.cz).

(tisková zpráva Národní sítě Zdravých měst ČR)

Velkou cenu Ekofilmu 2006 získal slovensko-český film Jiné světy

32. ročník Mezinárodního filmového festivalu o životním prostředí, přírodním a kulturním dědictví – Ekofilm 2006 se v tomto roce konal od 9. do 15. října 2006 v Českých Budějovicích a v Českém Krumlově.

Vyhlašovatelem festivalu Ekofilm bylo Ministerstvo životního prostředí, spoluvyhlašovatelem pak Jihočeský kraj a města Český Krumlov a České Budějovice a Občanské sdružení Ekofilm. Organizátorem festivalu je agentura Auvieux, s.r.o.

Fakta o Ekofilmu

Záštitu nad festivalem převzal ministr životního prostředí Ing. Petr Jan Kalaš, hejtman Jihočeského kraje RNDr. Jan Zahradník, primátor statutárního města České Budějovice Doc. RNDr. Miroslav Tetter, CSc., starosta města Český Krumlov JUDr. František Mikeš a Česká komise pro UNESCO.

Ekofilm je nejstarším Mezinárodním filmovým festivalem svého druhu v Evropě a je členem mezinárodního sdružení festivalů o životním prostředí ECOMove International.

Tiskové konference s vyhlášením výsledků se zúčastnil ministr životního prostředí Petr J. Kalaš, předseda poroty – režisér Ján Oparty a prezident Ekofilmu prof. Pavel Kovář

Prezidentem festivalu je Prof. RNDr. Pavel Kovář, CSc., děkan Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

Do Ekofilmu bylo letos přihlášeno 124 filmů z 21 zemí světa, z toho nejvyšší počet – 63 – z České republiky. Největší zahraniční kolekce filmů přišla z Německa. Dále byly zastoupeny země: Slovenská republika, Rakousko, Itálie, Bosna – Hercegovina, Francie, Nizozemí, USA, Maďarsko, Norsko, Rusko, Japonsko, Litva, Polsko, Indie, Chorvatsko, Grónsko, Velká Británie, Nový Zéland a Tunis.

Filmy se vyznačovaly vysokou kvalitou. Téměř polovina přihlášených filmů se dostala do soutěže. Hodnotila je pětičlenná mezinárodní porota ve složení: architekt Vlado Milunić, režiséři Ján Oparty (Slovensko) a Michael Havas, kameraman Svatopluk Malý a novinář Zbigniew Krzysztyniak (Polsko).

Velká cena EKOFILMU:

film: Iné světy, režie: Marko Škop, země původu: Slovenská a Česká republika

Zvláštní cena mezinárodní poroty:

film: Nehasit! Hořím! Hana Maturková – Farmářka, režie: Hana Pinkasová, země původu: Česká republika

Cena za režii:

film: Pururambo, režie: Pavol Barabáš, země původu: Slovenská republika

Cena za kameru:

film: V říši kamzíka tatranského, kamera: Zdeno Vlach, země původu: Slovenská republika

Cena za scénář:

Film: Prapodivný svět; scénář: Steve Lichtag; země původu: Česká republika

Cena za volnou tvorbu:

Film: Divoká ovce, liška a láska, režie: Anne Magnusen; země původu: Norsko

Cena za vědecký, vzdělávací pořad:

film: Bekyně velkohlavá – červi z pekla, režie: Mosonyi Szabolcs, země původu: Maďarsko

Cena za dokument:

film: Joseph a pytláci – Kamerunský boj za lidoopy, režie: Michael J. Schumacher; země původu: Německo

Cena v kategorii publicistika, zpravodajství:

Film: Klimatické zariadenie má poruchu, režie: Katarína Začková, země původu: Slovenská republika

Zvláštní ocenění:

Cena Ministerstva životního prostředí:

film: Blízko nebe, režie: Zdeněk Zvonek; země původu: Česká republika

Cena Jihočeského kraje:

film: Putování starými cestami, režie: Ljuba Václavová; země původu: Česká republika

Cena statutárního města České Budějovice:

film: Zmizelí sousedé – děti z Hartmanic, režie: Lucie Králová a děti ze ZŠ Hartmanice; země původu: Česká republika

Cena města Český Krumlov:

film: Ta naše povaha česká – Země zaslíbená hypermarketům; režie: Jaroslav Večeřa; země původu: Česká republika

Cena studentské poroty:

film: Pururambo, režie: Pavol Barabáš, země původu: Slovenská republika

Slavnostní závěrečný večer s předáváním cen, moderovaný Pavlem Křížem, se uskutečnil v sobotu 14. října v Jízdárně Státního hradu a zámku v Českém Krumlově.

Průběh festivalu

V neděli 15. října mohli diváci vidět všechny oceněné snímky „To nejlepší z Ekofilmu 2006“. Všechny přihlášené filmy si po skončení festivalu mohou školy nebo jiné organizace vypůjčit z festivalového archivu na Ministerstvu životního prostředí.

Ekofilm probíhal od 9. do 12. 10. v Českých Budějovicích v Kině Kotva a na Biologické fakultě Jihočeské univerzity. Od 13. do 15. 10. se konal v Českém Krumlově. Kromě promítání soutěžních snímků diváci mohli zhlédnout i nesoutěžní filmy, semináře, besedy s našimi i zahraničními hosty a jiné doprovodné akce.

Odborný program na Biologické fakultě Jihočeské univerzity vznikl ve spolupráci se studenty BF JU a s organizací Daphne ČR.

Každé všední dopoledne probíhalo promítání pro školy. 9.–12. 10. v Č. Budějovicích, 12.–13. 10. v Č. Krumlově.

V tomto roce navštívilo festival něco málo přes 6000 návštěvníků, čímž byl překonán loňský rekord.

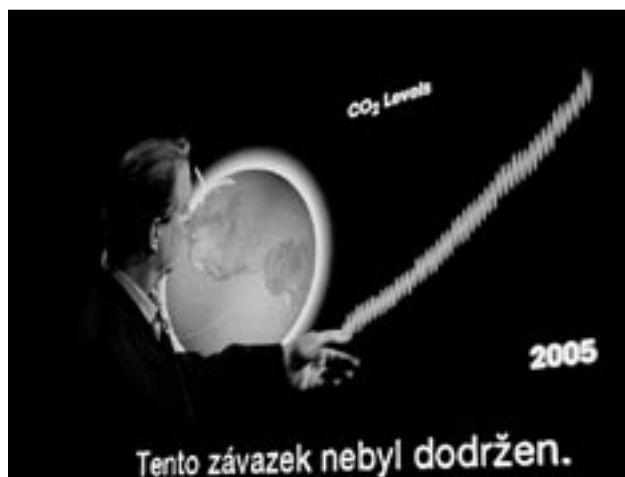

Premiér M. Topolánek a starosta Českého Krumlova F. Mikeš zasazili v rámci Ekofilmu stromky.

Novinkou letošního Ekofilmu bylo sázení stromků, kterého se osobně zúčastnil premiér Mirek Topolánek, představitel festivalu, Ministerstva životního prostředí, představitel Jihočeského kraje a měst České Budějovice a Český Krumlov.

Další novinkou letošního festivalu se stalo zprostředkování části programu pro neslyšící občany. Patřil jim především středeční večer v českobudějovické kině Kotva, kdy proběhlo promítání nového slovenského filmu režiséra Pavla Barabáše „Pururambo“ o dobrodružné cestě do Nové Guineje mezi kanibaly, na který navázala beseda s překladem ve znakové řeči.

Titulky pro neslyšící připravilo občanské sdružení www.camino.cz

Al Gore a Nepříjemná pravda

Velký divácký zájem byl o film D. Guggenheima Nepříjemná pravda promítaný v české předpremiéře, mimo soutěž.

Besedy a diskuse

Z přednášek, besed a workshopů nejvíce zaujala diskuse na téma „Máme dlouhé vedení“ o energetických zdrojích, přednášky českých cestovatelů, horolezců, fotografů Ing. Miroslava Cabana a Rudolfa Švařička, beseda s názvem „Kultura jako past na myši a příroda jako myši aneb kdo tomu věří, je vůl“ RNDr. Jiřího Sádla, CSc., a také snímek „V šeru ticha“ s besedou o zbytcích pralesů v ČR a o natáčení s tvůrci filmu Josefem Císařovským a Petrem Nohelem, setkání režiséra Martina Slunečka s Květou Fialovou a režisérem Viliamem Poltikovičem na téma „Člověk a příroda = buddhismus“, promítání s besedou a výstavou s názvem „Grónsko mnoha tváří“, vzpomínka O. Sommerové na režiséra Jana Špátu.

Beseda režiséra M. Slunečka s Květou Fialovou měla velký ohlas

Kromě toho se zájemci mohli na dvou seminářích dozvědět vše o dotacích v ekoporadenství a také v rámci „Týdne ekoznačení“ veškeré informace o ekoznačkách a ekologicky šetrných výrobcích. Využití pořadů z filmových festivalů pro environmentální vzdělávání byl věnován páteční seminář, který byl nazván „Filmy – Festivaly – Ekovýchova = Spojené nádoby?“ Příklady ze svých zemí představili také hosté z festivalu v Lodži a Banské Bystrici.

Premiér na ekofilmu

Do letošního festivalového programu byly nově zařazeny také hudební akce. Začínající zpěvačka Kristýna Peterková vystoupila v pondělí 9.10. na zahajovacím večeru v kině Kotva a v pátek večer 13.10. proběhl koncert hudebního uskupení „Ivan Hlas trio“ v Zámecké jízdárně v Českém Krumlově.

Oblíbeným doplňkem festivalu jsou výstavy fotografií. Letos byly k vidění dvě: Fotografie manželů Klempířových „Grónsko – kouzelný svět“ a druhá byla věnována připravovanému dokumentu „Mír s tuleni“. Kromě fotografií z natáčení filmu, zaměřeného na africkou faunu, bylo zapůjčeno 20 černobílých unikátních historických fotografií tuleňů středomořských, pořízených Federicem Patellanim v roce 1951, dokumentujícími historii vymírání tohoto neohroženějšího savce Evropy.

Všechny pořady festivalu byly určeny pro veřejnost. Vstup na všechny akce byl zdarma.

V rámci Ekofilmu byla v sobotu 14.10. v Č. Krumlově také předána v pořadí třetí evropská ekoznačka v ČR „The Flower“. Na závěr Evropského týdne ekoznačení ji předal ministr životního prostředí Petr Jan Kalaš brněnské společnosti Nová Mosilana pro vlněné tkaniny, s nimiž se přihlásila v Itálii do výběrového řízení na dodavatele materiálu pro uniformy tamního veřejného sektoru (například policie).

Oficiální stránky festivalu jsou na internetu na adrese: www.ekofilm.cz

(z materiálů tiskového oddělení MŽP)
Foto Libor Sváček

Velkou cenu Ekofilmu předával prezident Ekofilmu prof. Pavel Kovář. Za nepřítomného tvůrce ji přebírala Katarína Javorská.

MŽP zveřejnilo návrh národního alokačního plánu

Návrh národního alokačního plánu, nástroje pro obchodování s emisemi skleníkových plynů, zveřejnilo k diskusi Ministerstvo životního prostředí¹⁾ dne 31. října. Návrh je předjednan s Ministerstvem průmyslu a obchodu. Po ukončení měsíční veřejné debaty a zapracování relevantních připomínek bude předložen ke schválení vládě a poté odeslán ke schválení Evropské komisi.

Plán je připraven na období 2008–2012 a umožňuje přidělit podnikům povolenky až do výše 101,9 milionu tun oxidu uhličitého ročně. Toto celkové číslo obsahuje rezervu pro nové účastníky v celkové výši 1,5 milionů povolenek na rok. Tento systém pokrývá asi 70 % celkových emisí, vyprodukovaných v České republice. Obchodování by se mělo rozběhnout od 1.1. 2008.

Plán je sestaven na základě přísných kritérií evropské směrnice a přesně stanoví, jakým způsobem budou povolenky podnikům přidělovány. „Navržené množství povolenek bylo získáno propočty a reflektuje reálné potřeby podniků na základě vývojových prognóz. Zohledňuje pozitivní vývoj české ekonomiky, provázený větší materiálovou a energetickou efektivností. Předpokládá snižování emisí oxidu uhličitého na jednotku produkce a vyjadřuje zájem České republiky přispět ke snižování vlivu

vyspělých ekonomik na změny klimatu na Zemi. Zohledňuje také uplatnění „early action“ výrobních zdrojů, význam kombinované výroby elektřiny a tepla pro efektivní využití energie a další vlivy,“ konstatuje Růt Bízková, náměstkyně ministra životního prostředí.

Systém obchodování je nový nástroj ochrany životního prostředí, kdy jsou znečišťovatelé ekonomicky motivováni ke snižování environmentálních dopadů své činnosti.

Každá povolenka představuje právo vypustit do ovzduší jednu tunu CO₂ a je volně převoditelná v rámci EU. Povolenky budou přidělovány zdarma s výjimkou zbývajících povolenek z rezervy pro nové účastníky, které budou prodávány v aukci na konci obchodovacího období.

Směrnice neumožňuje členským státům přidělit více povolenek, než je odůvodněná potřeba podniků (podložená například oficiálními odhady vývoje jednotlivých sektorů průmyslu či koncepčními strategiemi státu). To by totiž Evropská komise považovala za nedovolenou veřejnou podporu.

Národní alokační plán je v České republice připraven již podruhé, první plán se realizuje. Zahrnuje období let 2005–2007.

(z materiálů tiskového oddělení MŽP)

1) Ke stažení na adrese:

[http://www.env.cz/_C1256D3D006B1934.nsf/\\$pid/MZPZSFHJPLTO](http://www.env.cz/_C1256D3D006B1934.nsf/$pid/MZPZSFHJPLTO)
<http://www.env.cz/AIS/web.nsf/pages/narodni-alokacni-plan>

Údaje o znečišťování podruhé na Internetu

Do poloviny února 2006 musely podniky, znečišťující životní prostředí, splnit svou povinnost a ohlásit údaje za rok 2005 do integrovaného registru znečišťování (IRZ). Ministerstvo životního prostředí tyto údaje zpracovalo a k 30. září zveřejnilo na internetových stránkách www.irz.cz. Veřejnost, státní správa, média, vědecká pracoviště či nevládní organizace mají podruhé k dispozici informace o tom, jak konkrétní podniky znečišťují vodu, ovzduší, půdu či zda produkují chemické látky v odpadech.

S ohledem na to, že jsou v registru zaznamenány údaje již z dvou let, je možno začít vytvářet srovnávací analýzy úbytku či nárůstu emisí (přenosů) jednotlivých látek. Analýzy lze zaměřovat regionálně nebo podle vykonávané činnosti provozoven. Ministerstvo životního prostředí takové analýzy prezentuje prostřednictvím publikace „Souhrnná zpráva o IRZ“ (za rok 2005 bude připravena do dubna 2007).

První zveřejnění údajů Ministerstvem životního prostředí na 30. září 2005 bylo přelomovým okamžikem v přístupu veřejnosti k informacím o znečišťování životního prostředí. Konstantně vysoká návštěvnost webových stránek integrovaného registru znečišťování dokazuje, že je mezi identifikovanými cílovými skupinami o údaje prezentované na www.irz.cz skutečně zájem.

Zajistit nejenom fyzický přístup k informacím, ale zejména předkládat je v uživatelsky přátelské podobě a srozumitelné formě, to byla základní myšlenka při tvorbě internetových stránek registru. MŽP zvolilo jako základní východisko při tvorbě webových stránek IRZ střízlivost, rychlou dostupnost požadovaných informací a jasně uspořádanou logickou strukturu.

Stránky www.irz.cz po 30. 9. 2006

První verze internetových stránek IRZ byla spuštěna v červnu 2004. Rok 2004 byl prvním rokem, za který se měla ohlašovat data. Z toho vyplývalo i zaměření stránek. Převážně byly orientovány na potenciální ohlašovatele do IRZ. Na základě zpětné vazby od uživatelů bylo možné zohlednit jejich potřeby na informační obsah. Rok 2005 byl následně věnován přestavbě stránek do podoby odpovídající nárokům zákona o integrované prevenci a mezinárodních dokumentů (zejména Protokolů o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek).

Po uvedení portálu IRZ na web byl mezi veřejností o tento portál vysoký zájem, stejně tak jako o služby spojené s ohlašováním do IRZ. Pro zvýšení jeho uživatelské kvality a úrovně byl nezávislou expertní společností zpracován audit webových stránek. V auditu bylo konstatováno, že celkově jsou stránky www.irz.cz plně funkční, nicméně audit upozornil na další aspekty, které byly zohledněny v rámci aktualizace stránek pro rok 2006. Dále byly periodicky shromažďovány připomínky a náměty běžných uživatelů i odborníků z oblasti informačních technologií. Při vytváření stránek byly zohledněny zásady přístupnosti (blind friendly web).

Změny v oblasti vzhledu

Pro vyšší kontrast a čerstvější vzhled bylo zvoleno nové barevné schéma (použita oranžová barva). To je standardně uloženo v kaskádovém stylu, což umož-

ňuje ho modifikovat bez dopadu na obsah, či vizuální formu obsahu. Hlavní vizuální prvky stránky zůstaly zachovány.

Úvodní stránka je uspořádána do tří sloupců. Levý sloupec je vyhrazen pro ovládací (hlavní) menu. Pravý sloupec slouží k zobrazení tzv. rychlých a užitečných odkazů. Prostřední hlavní sloupec pak obsahuje nejnovější aktuality. K dispozici je i další menu umístěné v horní části stránky, které obsahuje některé položky menu v levém sloupci stránky. Existence dvou menu uživatele webu nijak neomezuje, protože obě menu jsou vždy přístupná bez ohledu na právě zobrazenou stránku. Web obsahuje dva nástroje pro vyhledávání. Jeden prohledává přímo data o znečišťování dodaná ohlašovatelem a druhým nástrojem lze prohledávat obsah webových stránek samotných. Na titulní stránce je rovněž umístěna krátká informace o IRZ, která vysvětluje problematiku IRZ.

Změny v oblasti obsahu

- 1) Do portálu byla **importována data hlášená do integrovaného registru znečišťování za rok 2005**. Dále byla provedena jejich konsolidace s daty z roku 2004 tak, aby bylo možné prohledávat napříč obdobími.
- 2) Spolu se změnou zveřejňovaných dat bylo nutno změnit **parametry dotazovacího formuláře**. Bude možné údaje řadit vzestupně a sestupně. Uživatelé si tak budou moci tvořit „žebříčky“ podle množství vypouštěných látek do jednotlivých složek životního prostředí.
- 3) S ohledem na přijetí zásadního legislativního předpisu (nařízení o E-PRTR – viz dále) byla na stránkách **vytvořena speciální sekce „Evropský PRTR“**, která obsahuje veškeré důležité informace k novému evropskému registru a vazbě na IRZ.
- 4) Na všech důležitých místech stránek je upozorňováno na problematiku přechodu IRZ na E-PRTR.
- 5) Sekce „Dokumenty“ byla upravena do přehlednější podoby.
- 6) Ve spolupráci s **Ústavem chemie životního prostředí Vysoké školy chemicko-technologické v Praze** byla v roce 2005 vypracována detailní studie o látkách v IRZ, která byla využita k dalšímu rozšíření znalostní báze stránek IRZ. Účast odborníků z VŠCHT Praha zaručuje vysokou úroveň poskytovaných informací. Na základě této studie byl přepracován obsah sekce „Ohlašované látky“ s možností stažení textu týkající se jakékoliv látky v podobě samostatného souboru (ve formátu pdf).

Atestační řízení

Informační systém IRZ navíc v roce 2006 prošel úspěšně celým atestačním řízením na shodu

se standardem pro životní cyklus informačního systému a vlastní tak do roku 2011 platný atest vydaný akreditovaným atestačním střediskem Relsie. IRZ tak splňuje zákonné požadavky na informační systém veřejné správy (zákon č. 365/200 Sb., o informačních systémech veřejné správy, ve znění pozdějších předpisů).

Změny čekají IRZ i v roce 2007

Orgány Evropské unie (Rada EU a Evropský parlament) schválily v závěru minulého roku a na počátku roku letošního dva právní předpisy, které se dotýkají integrovaného registru znečišťování a jeho fungování od 1. 1. 2007. Nejprve 2. prosince 2005 přijala Rada EU rozhodnutí č. 2006/61/ES o uzavření Protokolu EHKO OSN o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek jménem Evropského společenství.

Následně dne 18. ledna 2006 bylo vydáno **Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 166/2006, kterým se zřizuje Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES** (dále jen „nařízení“ nebo „nařízení o E-PRTR“). Nařízení začlenilo ustanovení protokolu do právních předpisů Společenství. Je účinné od 24. 2. 2006.

Co je Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek

Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek (dále „E-PRTR“ nebo „Evropský PRTR“) bude veřejně přístupná databáze o znečišťujících látkách, jejich únicích a přenosech. Zavedení E-PRTR má za cíl zlepšit přístup veřejnosti k informacím týkajícím se životního prostředí prostřednictvím koherentního a integrovaného E-PRTR, což následně přispěje k prevenci a snížení znečištění, dodávání údajů subjektům podílejícím se na rozhodovacím procesu a zapojení veřejnosti do rozhodování týkajícího se životního prostředí.

Evropský PRTR nahradí existující **Evropský registr emisí znečišťujících látek (EPER)**. Srovnáním obou registrů (E-PRTR a EPER) je zřejmé, že největší změny se zavedením E-PRTR dotknou (přehledně viz tabulka):

- počtu povinně evidovaných látek (**Evropský PRTR 91 látek**, EPER 50),
- přechodu od sledování emisí ke sledování **úniků znečišťujících látek** (tzn. sledování jakéhokoli zavedení znečišťujících látek do životního prostředí – budou tak sčítány běžné i havarijní úniky znečišťujících látek dohromady),
- složek životního prostředí, ve kterých budou úniky znečišťujících látek sledovány (E-PRTR zavádí sledování úniků do půdy),
- snížení některých ohlašovacích prahů (E-PRTR snižuje ohlašovací práh například pro dioxiny a difurany),
- sledování přenosů odpadů,
- počtu sledovaných činností (E-PRTR bude sledovat i činnosti mimo rámec směrnice o integrované prevenci, které výhradně sledoval EPER),
- monitoringu rozptýlených zdrojů emisí,
- ohlašovacího cyklu a dostupnosti údajů (E-PRTR stanovuje každoroční povinnost provozovatelům

údaje ohlašovat a zkracuje se i doba, za kterou budou údaje dostupné veřejnosti).

Příloha I nařízení E-PRTR uvádí 65 sledovaných činností. Činnosti jsou obecně seskupeny do **9 odvětví**:

- 1. energetika;**
- 2. výroba a zpracování kovů;**
- 3. zpracování nerostů;**
- 4. chemický průmysl;**
- 5. nakládání s odpady a odpadními vodami;**
- 6. výroba a zpracování papíru a dřeva;**
- 7. intenzivní živočišná výroba a akvakultura;**
- 8. živočišné a rostlinné produkty z odvětví potravin a nápojů; a**
- 9. ostatní činnosti.**

Příslušnému úřadu členského státu ohlásí každoročně údaje o únicích znečišťujících látek a přenosech provozovatel každé provozovny, která vykonává jednu nebo více činností uvedených v příloze I nařízení, pokud byla překročena příslušná prahová hodnota uvedená v příloze II nařízení. Zároveň je dána provozovateli povinnost uvést, zda se jedná o údaje založené na měření, výpočtu či odhadu. V případě údajů, u nichž je uvedeno, že jsou založeny na měření či výpočtu, se ohlásí analytická metoda nebo metoda výpočtu. Povinné údaje stanovuje příloha III nařízení. **Prvním ohlašovacím rokem bude rok 2007.**

Zcela novou skupinou informací v Evropském PRTR budou informace o **únicích znečišťujících látek z rozptýlených zdrojů**. Evropská komise (EK) prozatím bude vyhodnocovat dostupnost takových údajů na evropské úrovni za asistence Evropské agentury pro životní prostředí. V případě, že EK shledá neexistenci vhodných údajů, přijme opatření pro zahájení ohlašování příslušných znečišťujících látek z jednoho nebo více rozptýlených zdrojů.

Evropská komise (Generální ředitelství pro životní prostředí) připravila podle článku 14 nařízení příručku na podporu provádění E-PRTR, která by měla členským zemím usnadnit implementaci nového registru. Definitivní podobu příručky v deseti evropských jazycích (včetně češtiny) Evropská komise zveřejnila v průběhu září 2006 na stránkách Evropského registru emisí znečišťujících látek www.eper.ec.europa.eu. Příručka v češtině a angličtině je dostupná na www.irz.cz.

Nařízení o Evropském PRTR a český IRZ

Česká republika jako členský stát EU je přímo vázána nařízením o E-PRTR (nařízení je závazné jako celek a přímo účinné) a musí mu přizpůsobit legislativu i nástroje k provádění legislativy. K tomu jsou ze strany MŽP činěny následující kroky:

- Úprava právních předpisů, které se k IRZ vztahují (zákon č. 76/2002 Sb. o integrované prevenci, nařízení vlády č. 368/2003 Sb., o integrovaném registru znečišťování a vyhláška č. 572/2004 Sb., o vedení evidence podkladů pro plnění ohlašovací povinnosti do IRZ).
- Vytvoření nového zákona o IRZ, který detailně upraví fungování a rozsah českého IRZ (v současné době předložen do vlády).
- Příprava a realizace rozšíření IRZ na 93 látek (91 z Evropského PRTR + styren a formaldehyd).

– Informování veřejnosti a dotčených subjektů o dopadech nařízení o Evropském PRTR.
ČR musí zabezpečit vedení národního registru minimálně podle parametrů stanovených v nařízení. Poprvé budou povinné osoby hlásit data v souladu s novým evropským nařízením za rok 2007 v roce 2008.

Závěr

Z IRZ se stává skutečně rozsáhlá databáze údajů, jejichž množství bude postupně dále narůstat. Počet provozoven ohlašujících do IRZ vzrostl téměř na 1000 (první vyhodnocení ohlášených údajů za rok 2005 poskytneme v některém z následujících čísel Zpravodaje MŽP). Je to výsledek rozsáhlé informační kampaně, kterou MŽP k IRZ organizuje. Ta bude letos podruhé podpořena semináři o IRZ ve všech krajích ČR. Minulý ročník se setkal s výrazně pozitivní odezvou a měl pravděpodobně i vliv na zvýšený počet ohlašujících podniků.

MŽP přichystalo k 30. 9. 2006 na stránkách www.irz.cz řadu novinek, které vycházejí ze zpracovaného auditu webových stránek a celoročního sběru připomínek. Byl pozměněn design stránek, některé sekce byly přehledněji uspořádány. Přibýly nové aktuální dokumenty, které reagují na vývoj evropské legislativy. Ve spolupráci s Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze byla připravena studie, podle které byly upraveny informace o znečišťujících látkách. Nové stránky integrovaného registru znečišťování jsou prozatím hodnoceny velmi kladně. Podle prvních reakcí úpravy splnily svůj účel – ještě lepší informovanost veřejnosti o znečišťování životního prostředí.

Od příštího roku ovšem čeká IRZ (samozřejmě webovou stránku rovněž) další transformace v souvislosti s přijetím příslušné evropské legislativy (nařízení o Evropském registru úniků a přenosů znečišťu-

jících látek). Byl vytvořen návrh samostatného zákona o IRZ, který problematiku registru vyjímá ze zákona o integrované prevenci. Jako nejzásadnější se jeví rozšíření počtu látek až na 93 (o 21 látku více).

Zákon o IRZ dále zavádí změny v ohlašování údajů podle dalších právních předpisů (zákon o ochraně ovzduší, zákon o odpadech, zákon o vodách). Snahou je přejít na v co největší míře elektronický kontakt mezi státní správou a ohlašovatelem (podniky) tak, aby se snižovala administrativní náročnost plnění různých ohlašovacích povinností. Centrální ohlašovna jako hlavní budované elektronické rozhraní by měla být prvním krokem. Dalším je převod většiny používaných formulářů do standardizované elektronické podoby.

*Ing. Bc. Jan Maršák, Ph.D.,
vedoucí oddělení IPPC a vedoucí Projektu IRZ,
odbor posuzování vlivů
na životní prostředí a IPPC MŽP*

Použité zkratky:

EHK OSN – *Evropská hospodářská komise Organizace spojených národů*
EK – *Evropská komise*
EPER – *Evropský registr emisí znečišťujících látek*
E-PRTR – *Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek*
IRZ – *Integrovaný registr znečišťování životního prostředí*

Další informace:

Integrovaný registr znečišťování – <http://www.irz.cz>
Centrální ohlašovna – <http://www.centralniohlasovna.cz>
Evropský registr emisí znečišťujících látek – <http://www.eper.ec.europa.eu>
Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek – <http://www.prtr.ec.europa.eu>

Ve všech krajích proběhnou opět semináře k IRZ

V rámci informační kampaně k podpoře ohlašování emisí a přenosů látek do Integrovaného registru znečišťování (IRZ) za rok 2006 uspořádají MŽP a CENIA, česká informační agentura životního prostředí, v průběhu listopadu a prosince **semináře k integrovanému registru znečišťování**. Data za rok 2006 musí uživatelé registrované látky ohlásit Ministerstvu životního prostředí do 15. února 2007.

Semináře proběhly ve všech krajích i v loňském roce a setkaly se s velmi pozitivním ohlasem, o čemž svědčí zejména jejich vysoká návštěvnost. Podařilo se oslovit mnoho průmyslových a zemědělských podniků a informovat je o všech aspektech, vyplývajících z příslušné legislativy. Semináře prohloubily komunikaci mezi státní správou a průmyslovým sektorem, zvýšily informovanost, výrazně zlepšily kvalitu ohlašovaných údajů do IRZ (údaje za rok 2005 byly zveřejněny 30. 9. 2006 na stránkách www.irz.cz).

V roce 2006 (od 16. listopadu) se semináře uskuteční postupně opět ve všech krajích. Určeny jsou všem subjektům, kterých se problematika IRZ do-

týká. Jejich cílem je zvýšit orientaci v dané oblasti a usnadnit plnění zákonných povinností. Účastníci seminářů budou informováni o zkušenostech z minulého roku, budou jim sděleny novinky z oblasti právních předpisů a jejich předpokládané změny v roce 2007. Součástí seminářů budou informace o ohlašování prostřednictvím centrální ohlašovny. Přednášet budou odborní pracovníci oddělení IPPC MŽP a CENIA.

Semináře jsou bezplatně přístupné. Veškeré informace o seminářích (přihlášky, harmonogram, kontakty) jsou dostupné na www.irz.cz.

Přihlášky se zasílají na adresu: seminare.irz@cenia.cz. Uvedte jméno, subjekt, který zastupujete, kraj, ve kterém se chcete semináře zúčastnit a svůj kontakt – mailovou adresu nebo telefon, případně fax.

(z materiálů tiskového oddělení MŽP)

Další informace:

<http://www.irz.cz>
<http://www.cenia.cz>
<http://www.env.cz>

Děčínská ZOO otevřela dvě nová ekocentra

Ředitel ZOO Lubomír Moudrý

Nové středisko environmentální výchovy otevřela 17. 10. ZOO v Děčíně. Správnější je ale hovořit hned o dvou centrech, které ZOO rekonstruovala investicí v celkové hodnotě 12,7 milionu korun. Téměř osmi miliony přispěl ZOO na realizaci projektu Státní fond životního prostředí. Zbylou část investice zajistilo statutární město Děčín.

Prvním z nich je rekonstruovaná správní budova ZOO přímo v jejím areálu, kde vznikla nová Zooškola – přednáškový sál, vybavený příruční knihovničkou a audiovizuální technikou. Další část investice směřovala do Zooklubu, který vznikl v centru

Rekonstruovaná správní budova ZOO, kde sídlí zooškola

města na Teplické ulici č. 19. U vstupu uvítal první návštěvníky živý Bludný Holanďan u přídě své stejnojmenné lodi. V přízemí budovy se prochází kolem akvárií se scénériemi z nádherného života korálových útesů. V dalších patrech potom expozice představuje jednotlivé ekosystémy ostrovních oblastí především Tichomoří a Karibiku. Celá expozice také nese název Rajské ostrovy. Poslední patro skrývá přednáškový sál-klubovnu pro děti s velmi nápaditě vybaveným interiérem. Deska stolu je pokryta exotickými motýly, židličky mají opěrátka v podobě pestrých želvích krunýřů, čaj se servíruje ze hřbetu obrovského ještěra a kabátky se odkládají do mohutného kaktusu.

Slavnostního otevření obou středisek se zúčastnila řada hostů – ředitel děčínské ZOO Lubomír Moudrý tu uvítal své kolegy ze zahrad v Hluboké nad Vltavou, Liberci, Ústí nad Labem či Plzni. Přišel také děčínský primátor Vladislav Raška, Petr Stejskal ze Státního fondu životního prostředí či poslanec Vladimír Šoltys. Ministerstvo životního prostředí zastupoval ředitel odboru vnějších vztahů Jakub Kašpar a Magdalena Boučková z Komise pro zoologické zahrady.

V obou střediscích budou probíhat jednorázové akce, ale i pravidelné vzdělávací pořady pro školy. Konkrétní informace o nich je možné nalézt na stránce www.zoodecin.cz či na telefonních číslech 412 531 626 nebo 605 888 668.

Otevření zooklubu se zúčastnily desítky lidí

Ekologické výchově věnuje děčínská ZOO dlouhodobě značnou pozornost. Velká část zahrady je věnována expozici fauny Českého Švýcarska, po celé ZOO je rozmístěna řada velmi dobře připravených informačních tabulí s možností optických, čichových i hmatových vjemů či nejrůznější zábavné úkoly pro děti, které si mohou vyzkoušet pocity medvědů, způsob pohybu kamzíků či kočkovitých šelem nebo zjistit, jak široký úhel pohledu má sova nebo kůň.

*(z materiálů tiskového oddělení MŽP)
Foto MŽP/Jakub Kašpar*

Uvnitř přivítala návštěvníky mimo jiné kamenitá poušť

Aktualizace Strategie udržitelného rozvoje ČR v krajích právě odstartovala

V říjnu začala série celkem 14 „setkání u kulatých stolů“ v jednotlivých krajích České republiky, kde se budou diskutovat názory a připomínky krajských samospráv k aktualizaci Strategie udržitelného rozvoje České republiky (SUR ČR).

První krajský kulatý stůl se uskutečnil na Vysočině a zúčastnilo se jej 60 účastníků z řad politických představitelů kraje, pracovníků krajského a městských úřadů, zástupců odborných organizací, neziskového i podnikatelského sektoru. Akci předcházelo setkání zástupců kraje s reprezentanty vybraných resortů jako je doprava či místní rozvoj, které uvítal krajský hejtmán Miloš Vystrčil.

Krajský kulatý stůl má sloužit k formulaci problémů, které podle názoru lidí, žijících a pracujících v regionech, provázejí uplatňování udržitelného rozvoje v podmínkách ČR. V letech 2006–2007 proběhne z rozhodnutí Rady vlády pro udržitelný rozvoj (RVUR) aktualizace SUR a výsledný návrh bude předložen vládě v listopadu 2007. Proto, aby aktualizace SUR ČR byla opřena o názory z jednotlivých regionů, proběhne během následujících měsíců v každém kraji jedno toto diskusní setkání široké odborné veřejnosti, tak jako tomu bylo na Vysočině.

Cílovou skupinou kulatých stolů jsou nejen zástupci kraje a krajského úřadu, ale zejména představitelé odborných institucí, škol, firem, neziskových organizací a další odborné veřejnosti. Výstupy jednání budou zaznamenávány do specializovaného in-

formačního systému DataPlán pro veřejnou správu a porovnány s oficiálními strategickými dokumenty.

Na včerejším setkání zazněla řada konkrétních námětů, na co by se při aktualizaci SUR rozhodně nemělo zapomenout. Široce zastoupena byla oblast rozvoje venkova a zemědělství, oblast dopravy či životního prostředí. Např. zástupci organizací z oblasti zdravotnictví zmínili, že udržitelný rozvoj jako koncept by v sobě měl zahrnout i oblast podpory zdraví a zdravého životního stylu a že by toto měla respektovat i SUR. Účastníci vícekrát, vždy k dané oblasti, diskutovali i otázku nepřehlednosti právních norem a složitost legislativy; zazněl rovněž požadavek na zavedení ekologické daňové reformy. Významně byla diskutována otázka nerovných podmínek pro naše zemědělce ve srovnání se zemědělci bývalé evropské patnáctky; zástupci venkova dále zdůraznili význam zajištění soběstačnosti země v produkci potravin a využití půdy i pro mimoprodukční funkce zemědělství, jako jsou obnovitelné zdroje energie apod.

(tisková zpráva Rady vlády pro udržitelný rozvoj)

Další informace:

<http://www.udrzitelny-rozvoj.cz>

<http://dataplan.nszm.cz>

Skeptický ekolog diskutoval na ministerstvu životního prostředí

Debatu čtyř desítek expertů MŽP s dánským politologem profesorem Bjornem Lomborgem proběhla v podvečer v pátek 13.10. v budově MŽP. Bjorn Lomborg přijal pozvání ministra Petra Kaláše k oboustranné výměně názorů. Ministr Kaláš pozval Bjorna Lomborga k návštěvě MŽP během tzv. Pražské podzimní přednášky, kterou organizoval Liberální institut 12. října v Kongresovém centru České národní banky a kde oba pánové přednášeli své příspěvky. Profesor Lomborg zde hovořil o své kontroverzní knize *Skeptický ekolog*.

„Diskuse s Bjornem Lomborgem přinesla užitek jak expertům ministerstva životního prostředí, tak i panu Lomborgovi. Některé jeho myšlenky jsou velmi podnětné a dobře podložené, jiné nikoliv. Je to přirozené, jeden člověk nemůže obsáhnout všechny potřebné vědomosti z tolika oborů,“ zhodnotil debatu ministr Kaláš.

Účastníci debaty podpořili názor profesora Lomborga, že řada ukazatelů kvality života se v globálním

měřítku zlepšuje a že je nutné pečlivě hodnotit efektivitu vynakládání prostředků tak, aby prioritu měla skutečně nejnaléhavější ekologická opatření. Za oblast, kde je v rámci investic do životního prostředí dosahováno relativně nejvyššího efektu, označil Bjorn Lomborg například čistotu ovzduší a výzkum a vývoj obnovitelných zdrojů energie.

Kritiku naopak profesor Lomborg vyslechl za provokativní a zbytečnou polemiku s dávno překonanými názory či za podceňování některých problémů, jako je například rostoucí produkce odpadů. V debatě se projevil rozdílný názor na interpretaci některých dat. Bjorn Lomborg se také neshodl s ministrem Kalášem v otázce významu Kjótského protokolu, který je prvním seriózním krokem k nezbytným opatřením, jejichž cílem je chránit zdraví a životy lidí a snížit ekonomické škody způsobované změnami klimatu. Debatu však přinesla užitečnou vzájemnou reflexi oběma stranám.

(z materiálů tiskového oddělení MŽP)

Evropská asociace pro ekologické poradenství bilancovala

Konference 15 let evropského ekologického poradenství
Praha, 16. a 17. října 2006

Konference 15 let evropského ekologického poradenství se konala pod záštitou Rady vlády pro udržitelný rozvoj a jejího předsedy, premiéra České republiky Ing. Mirka Topolánka, a místopředsedy, ministra životního prostředí Ing. Petra Jana Kalaše. Rada vlády umožnila průběh jednání v reprezentativních prostorách Lichtenštejnského paláce v Praze na Kampě. Konference se zúčastnili odborníci z Belgie, Německa, Maďarska, Rakouska, Rumunska, Slovenské republiky a České republiky. Hodnotili zkušenosti uplynulých let a zamýšleli se nad budoucími úkoly a cestami environmentálního poradenství v Evropě.

Spoluorganizátorem konference byla Síť ekologických poraden (STEP) ČR, která je členem Evropské asociace pro ekologické poradenství. Dílčí finanční podporu za Českou republiku poskytlo i Ministerstvo životního prostředí.

Konferenci moderovali a řídili Christian Schrefel, prezident Evropské asociace pro ekologické poradenství (Eco-Counselling Europe – ECE) a RNDr. Yvonna Gaillyová, CSc., předsedkyně Sítě ekologických poraden (STEP) ČR.

Poradenství v ČR

Zahajovací příspěvky ministra životního prostředí – Ing. Petra Jana Kalaše, programového ředitele Hnutí Duha a člena Rady vlády pro udržitelný rozvoj – Mgr. Vojtěcha Koteckého, prezidenta ECE z Rakouska – Christiana Schrefela a následně předsedkyně výkonného výboru STEP ČR – RNDr. Yvonnny Gaillyové, otevřely dvoudenní jednání.

Christian Schrefel, Petr Jan Kalaš a Yvonna Gaillyová

Foto Marcela Křížová

Již úvodem ministr životního prostředí Ing. Petr J. Kalaš vyzdvihl roli, kterou přikládáme významu environmentálního poradenství v udržitelném rozvoji. Česká republika má jako jediná ze zemí Evropské unie environmentální poradenství zakotveno od ledna roku 2005 v novele zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí ve znění zákona č. 6/2005 Sb., o přístupu k informacím o životním prostředí. Zákon ukládá podporu environmentálního poradenství Ministerstvu životního prostředí a krajům v samostatné působnosti.

Ministr rovněž poprvé zveřejnil, že vláda ČR schválila 11. října 2006 Akční plán Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice na léta 2007 – 2009, podporující daleko dů-

razněji než dosud rozvoj environmentálního poradenství na národní i krajské úrovni.

V prostoru zemí Evropské unie upozornil na velmi potřebnou podporu ekoporadenství ze zdrojů Evropského sociálního fondu (návrh iniciovalo MŽP) jako součást opatření Operačního programu Rozvoje lidských zdrojů, Specifické vzdělávání – Síť environmentálních informačních, vzdělávacích a poradenských center. V letech 2004 – 2006 poskytl ESF na tyto účely 270 mil. Kč doplněných podle jeho pravidel z rozpočtu ČR (MŽP) o 90 mil. Kč.

Od r. 2005 je ze strany MŽP samostatně podporováno environmentální poradenství v neziskovém sektoru kromě výběrového řízení také smluvně prostřednictvím Sítě ekologických poraden ČR. Členské organizace STEP plní vybrané úkoly Akčního plánu Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v oblasti environmentálního poradenství a dílčí částí i informování veřejnosti. Je třeba zajistit i tuto podporu daleko výrazněji i pro další léta tím spíše, že do konce roku 2007 musí být zpracován a předložen vládě ke schválení národní rozvojový plán environmentálního poradenství.

Ekoporadny sdružené v Síti ekologických poraden ČR spolupracují a využívají oborových specializací svých poradců a odbornou podporu pracovníků akademické sféry např. pro řešení tematicky plošně využitelných pilotních projektů nebo specializovaných témat zpracovaných do manuálů pro začínající poradny. Více informací najdete na webových stránkách STEP <http://www.ekoporadna.cz>.

Evropská asociace pro ekologické poradenství

Účastníci (členové ECE a pozorovatelé) prezentovali a hodnotili dosažené cíle. Věnovali se historii a postupným etapám vývoje své i společné práce a představovali projekty a příklady dobré praxe.

Environmentální poradenství se jako specifický obor činností prosadilo v mnoha zemích jako významný preventivní i praktický nástroj ochrany životního prostředí. Jde o velmi náročnou specializační profesi, u níž trvale rostou požadavky na kvalifikaci odborníků a kritéria jejich práce. To je i příčinou narůstající potřeby speciálního vzdělávání a profesionalizace ekoporadců. (Opravdu nejde jen o poskytování nezávislých kvalifikovaných informací o životním prostředí a udržitelném rozvoji, jak u nás bývá často ekoporadenství vnímáno).

Na ekoporadce se obracají občané i podnikatelé, podniky a instituce veřejné správy při mnoha příležitostech. Při tvorbě projektů k Místní agendě 21, při zavádění šetrné výroby a spotřeby, při zavádění environmentálně vhodného provozu na úřadech (zeleňého úřadování), pro prevenci vzniku odpadů, pro zavádění efektivního využívání energií i přírodních zdrojů, při podpoře udržitelného využívání krajiny, ekologického zemědělství atp.

Přehled jednotlivých příspěvků na konferenci s prezentacemi:

„15 let zkušeností“ – historie, vývoj, úspěchy, neúspěchy
Prezentace členů ECE a pozorovatelů (hlavní informace o ekoporadenství – struktura, cílové skupiny, témata, stručné zhodnocení posledních 15-ti let)
Ekoporadenství z pohledu občanů ČR, výsledky průzkumu – PhDr. Bohumíra Jozífková, ředitelka DEMA a.s.

Role ekoporadenství v udržitelném rozvoji

Projekty a příklady dobré praxe:

Ekoporadci a environmentální systémy řízení – nositelé inovace, Marcel van Meesche, Belgie

Pilotní projekty rozvoje venkova – Hostětín, Yvonna Gaillyová, ČR

Energysalon – poradenství pro nová místa – Dr. Jürgen Ritterhoff, Německo

Ekoporadna Živica – Ivana Jaššová, Slovensko

Vzdělávání ekoporadců – Elvira Puttevils, Belgie

Omezování přísunu živin v povodí řeky PRUT a přeshraniční spolupráce – Petruta Moisi, Rumunsko

Environmentálně šetrné produkty – Gábor Trombitás, Maďarsko

Instalace fotovoltaických článků na hoře Omu v Karpatech – Maria Motoiu, Rumunsko

Všechny prezentace naleznete na internetových stránkách ECE

<http://www.ecocounselling-europe.org>

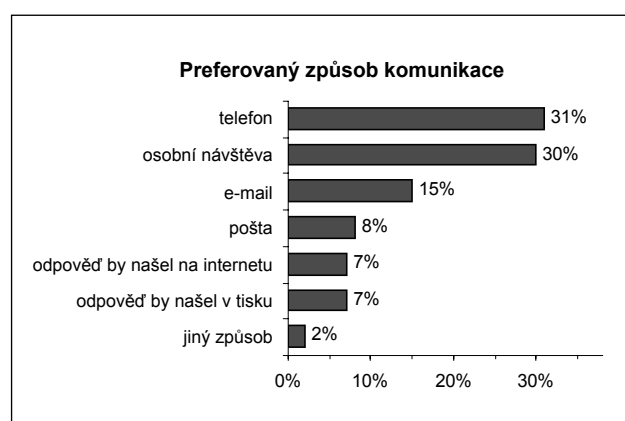
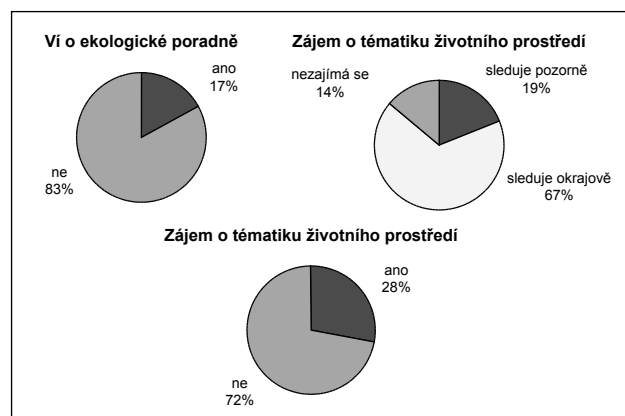
Šetření o ekoporadenství

Významným zdrojem informací pro práci ekologických poradců u nás jsou i šetření, s jejichž dílčími výstupy seznámila účastníky konference PhDr. Bohumíra Jozífková, ředitelka DEMA a. s. Zde prezentovaný soubor informací z prosince roku 2005 o ekologickém poradenství z pohledu občanů ČR vycházel z výběrového souboru 629 osob občanů ČR starších 18 let, který DEMA a. s. zpracovávala pro ZO ČSOP Veronica do studie zadané Ministerstvem životního prostředí. Studii, včetně příloh, mezi nimiž jsou i vybraná data z prezentace DEMA a.s., naleznete na webových stránkách MŽP <http://www.env.cz> i STEP ČR. <http://www.ekoporadna.cz>

Důvody lhostejnosti

- 36% pocit bezmoci („nic nezměním; stejně to nemá cenu“)
- 21% lhostejnost („není to moje věc; není to můj problém“)
- 19% důvěra v oprávněnost zásahu („asi to úřad povolil“)
- 10% nezájem („tohle mne nezajímá“)
- 9% nedostatek času („nemám čas zabývat se takovými věcmi“)

- 5% obavy („nakonec by se to obrátilo proti mně; měl bych potíže“)

Po vyčerpání programu prvního dne jednání byl pro všechny přistaven autobus a odvezl je do Prahy 10 do Pražského ekocentra Toulcův dvůr, kde byla již připravena „narozeninová oslava“ patnácti let společné práce v této mezinárodní asociaci při dobrém jídle i pití z výrobků zdravé výživy ekologického zemědělství. Nejmilejším překvapením byl dort ve tvaru loga ECC. Fotografie z celé konference, stejně jako fotografie z této večere s neformálními diskusemi a příjemným povídáním v nádherných prostorách původní jízďárny, najdete rovněž na internetových stránkách ECE <http://www.ecocounselling-europe.org>.

Závěrečné foto po ukončeném jednání před Lichtenštejnským palácem Foto Christian Schrefel

Druhý den jednání

Druhý den jednání konference moderoval Christian Schrefel, prezident Evropské asociace pro ekologické poradenství (ECE).

Před rozdělením účastníků do pracovních skupin byla záměrem provokujícího příspěvku dřívějšího viceprezidenta Eco-Counselling Europe, pana Heinze Wernera Angela, celá řada námětů k přemýšlení do budoucna k formulování cílů pro příštích 15 let. Příspěvek se týkal i návrhu diskusních témat a přemýšlení o hledání nových cílových skupin, které by ekoporadci mohli společným úsilím oslovovat. Zcela záměrně postavil kolegy do role nedoceněných profesionálních odborníků, unavených trnitou prací.

Jak řekl, lidé si váží služeb právníků, lékařů, architektů a jiných odborníků nebo práce jejich odborných firem a zcela samozřejmě platí nemalé (mnohdy až nadměrné) částky za tyto služby. Ale odborně velmi náročnou práci a služby ekoporaden a ekoporadců ještě takto málokdo vnímá. Cena práce ekoporadců je obecně nedostatečně finančně hodnocena. Význam jejich práce není mnohde doceněn ani úřady a institucemi ovlivňujících funkci a řízení států, i když je a bude pro udržitelný rozvoj zemí a odpovídající kvalitu života populací stále potřebnější. Je třeba zabránit, aby nadšení pro tuto významnou práci nebylo rozmělněno a promrháno. Následně se účastníci konference shodli na třech tématech pro pracovní skupiny, jimž se věnovali.

Se **závěry konference** (výstupy z pracovních skupin) seznámila všechny účastníky Elvira Puttevis z Belgie.

1. skupina – šetrné (zelené) úřadování

- Ve všech zemích je třeba ve veřejné správě posunout cíle od dosud zaváděného šetrného (zeleného) úřadování k udržitelnému úřadování, udržitelné veřejné správě, obsahující zdravotní, etické a sociální aspekty.
- Ve všech zemích je třeba zdokonalit u veřejné správy „zelené nakupování“.
- Nadále si v rámci ECE vyměňovat zkušenosti, včetně zkušeností z praxe.
- Ekoporadci se musí účastnit přípravy a implementace Národních akčních plánů pro šetrné (zelené)

úřadování. Zelené úřadování bude zpracováno s návazností na environmentální strategie a aktivity (např. energetická účinnost budov, ekologické zemědělství, EMS a EMAS, LCA, IPPC atp.)

2. skupina – vzdělávání ekoporadců

- Ve všech zemích potřebují pro ekoporadenství standardy pro vzdělávání a certifikaci bez ohledu na to, zda jde o krátkodobé nebo dlouhodobé kurzy.
- Ve všech zemích bude dalším úkolem zavést vzdělávání ekoporadců na univerzitní úrovni.

Lze k tomu využít probíhající tříletý projekt ECO STANDS FOR (*Projekt ECO STANDS FOR bude ukončen v září 2007. Je v něm zapojeno 18 partnerů z 8 zemí, kteří společně vytváří standardy environmentálního poradenství na úrovni Evropy a vzdělávací kurz pro poradce. Za ČR je do projektu zapojena Masarykova univerzita Brno-Fakulta sociálních studií a Síť ekologických poraden jako garant modulu zaměřeného na tvorbu standardů. Koordinátorem projektu je rakouská asociace ekoporaden „die umweltberatung“.*)

3. skupina – návrhy na nové cílové skupiny, témata, projekty atp., na které by se mělo ekoporadenství do budoucna zaměřovat:

- Společně nadále posilovat síťování ekoporadců a ekoporaden pro spolupráci a výměnu zkušeností.
- Při hledání nových cílových skupin a pro ně vhodných témat využívat synergií se zdravotnickým sektorem (s lékaři), s veřejnými médii, církevními organizacemi, marketingem a jinými partnery. Nové cílové skupiny je nutné oslovovat nenásilně a s co nejvyšším porozuměním a programy pro ně vypracovávat co nejatraktivněji.

Po ukončení konference proběhla valná hromada Evropské asociace pro ekologické poradenství. Projednávala probíhající programy a projekty, stav financování a úkoly pro další období, zahrnující i výsledky jednání dvoudenní konference a budoucí možnosti spolupráce a příležitosti pro společné projekty.

Marcela Křížová, oddělení vzdělávání a osvěty MŽP

Kontrola chovné stanice koní Převalského proběhla na výbornou

10. října proběhla v chovné a aklimatizační stanici ZOO Praha v Dolním Dobřejově na Tábořsku jedna ze série pravidelných kontrol, které provádí Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s Komisí pro zoologické zahrady ve všech ZOO a jejich zařízeních v České republice.

Chovná stanice v Dolním Dobřejově je specializované zařízení ZOO Praha, určené především pro koně Převalského (*Equus Przewalskii*). Tady se množí a žijí jedinci tohoto kriticky ohroženého kopytníka, jehož celosvětovou plemennou knihu vede pražská ZOO. „V posledních letech se dokonce daří chov natolik, že se koně Převalského z Prahy mohou začít vracet do svého přirozeného prostředí například v mongolských stepích. Kontrola proběhla naprosto bez problémů. Mohu říci, že dobřejovská stanice

patří k nejlepším zařízením tohoto druhu v Evropě,“ říká tajemnice kontrolní komise RNDr. Magdalena Boučková z MŽP. Na tom se shodli všichni členové kontrolní komise – tedy kromě zástupců MŽP také inspektoři z České inspekce životního prostředí či Státní veterinární správy a další odborníci.

Kůň Převalského je jediným dnes žijícím druhem divokého koně. Ve volné přírodě byl prakticky zcela vyhuben v 60. letech 20. století. Pražská ZOO vede od roku 1959 celosvětovou plemennou knihu těchto nádherných zvířat. Od roku 1928 se v Praze narodilo již více než 230 hříbat „Převaláků“. Zpět do mongolských stepí již putoval jeden hřebec a tři klisny, dalších 7 koní z Prahy dnes žije ve stepních rezervacích na Ukrajině a v Mongolsku.

(z materiálů tiskového oddělení MŽP)

Řádné zasedání Rady ministrů pro životní prostředí dne 23. října 2006 v Lucemburku

Dne 23. října 2006 se v Lucemburku uskutečnilo řádné zasedání Rady EU pro životní prostředí (dále „Rada ŽP“). Delegace byla vedena ministrem životního prostředí Petrem J. Kalašem, který se při této příležitosti zároveň setkal se svými partnery ze zemí V4. Dále se uskutečnilo bilaterální jednání s německým ministrem životního prostředí Sigmarem Gabrielem a rakouským ministrem Josefem Pröllem.

Mezi hlavní témata jednání Rady ŽP byl zařazen návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu, změna klimatu, Tematická strategie pro udržitelné využívání přírodních zdrojů, Tematická strategie ochrany a zachování mořského prostředí a směrnice o mořské strategii, příprava osmé konference stran Basilejské úmluvy o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování. V rámci bodů „Různé“ byly mimo jiné předloženy informace o výsledcích setkání mezi EU a vybranými třetími zeměmi, zákazu vývozu rtuti z EU a informace o dovozech geneticky modifikovaných potravin, které nejsou povoleny evropskými orgány.

Návrh nové rámcové směrnice o kvalitě ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu:

Rada ŽP se na svém zasedání dne 27. června 2006 shodla na obecném přístupu, který zahrnuje následující klíčové prvky: a) nezávazná cílová hodnota pro $PM_{2,5}$ do roku 2010 má být nahrazena závaznou limitní hodnotou do roku 2015 ($25\mu g/m^3$ pro cílovou i limitní hodnotu); b) možnost odložit dosažení limitní hodnoty pro PM_{10} až o tři roky od vstupu této směrnice v platnost; c) možnost odložit lhůty pro oxid dusičitý (NO_2) a benzen nejvýše o pět let (do 1. ledna 2015); d) zásada, že limitní hodnoty by měly být uplatňovány všude, ale v některých lokalitách by se dodržení limitních hodnot nemělo posuzovat.

Na zasedání Rady ŽP dne 23. října 2006 se očekávalo dosažení politické shody. Komisař Dimas v úvodu jednání vyzdvihl důležitost nové rámcové směrnice ve světle výsledků posledních vědeckých výzkumů o vlivu $PM_{2,5}$ na lidské zdraví a připomněl nové postupy, které WHO vydala za-

čátkem října 2006. Potvrdil také připravenost Komise přijmout další relevantní opatření na komunitární úrovni, konkrétně zmínil připravované návrhy k EURO VI (první polovina roku 2007), přijetí akčního plánu k energetické účinnosti a přípravu revize směrnice o IPPC a o národních emisních stopech (tzv. NEC směrnice), které Komise předloží ve druhé polovině 2007. V rámci stručné debaty poté většina členských zemí podpořila současný návrh rámcové směrnice, přičemž některé delegace zdůraznily, že měly vyšší ambice, jiné naopak potvrdily, že přestože dosažení stanovených limitů bude v některých případech obtížné, jde o velice důležitý návrh především z hlediska ochrany lidského zdraví. Z důvodu nízké ambice současného návrhu se Švédsko zdrželo hlasování, delegace Nizozemska a Polska návrh nepodpořily. **Bylo dosaženo politické shody.** Návrh bude po dopracování preambule a přeložení do všech komunitárních jazyků zaslán Evropskému parlamentu ke druhému čtení.

Příprava 8. konference smluvních stran Basilejské úmluvy o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování (27. 11.–1. 12. 2006, Nairobi): Osmé zasedání Konference smluvních stran má vyhodnotit implementaci rozhodnutí přijatých smluvními stranami na sedmém zasedání, zejména pak plnění desetiletého Strategického plánu pro implementaci Basilejské úmluvy vycházejícího z Basilejské deklarace o environmentálně bezpečném nakládání s odpady, přijaté na 5. zasedání Konference smluvních stran v roce 1999.

Předsednictví předložilo ke schválení text závěrů Rady, ke kterým doplnilo návrhy na další úpravy vycházející z požadavků členských států. Úpravy se týkaly snížení důrazu na nezávislé aktivity EU v oblasti demontáže lodních vraků, zdůraznění role mezinárodních organizací, zejména International Maritime Organisation (IMO) při řešení této problematiky v globálním měřítku a vyjádření míry závaznosti požadavku na předchozí přípravu lodí před jejich přepravou k demontáži. Některé delegace vyjádřily obecně podporu návrhům předsednictví a zdůraznily, že by v otázkách demontáže lodí, ale také v dalších oblastech mezinárodní přepravy odpadů, přivítaly co nejprísnejší přístup ze strany EU. Na podnět Evropské komise byl do návrhu závěrů doplněn požadavek na vyhodnocení a revizi existujících opatření s cílem prevence nelegální přepravy odpadů z EU. Estonská delegace informovala Radu ŽP z hlediska věcné souvislosti o probíhajícím vyšetřování nelegální přepravy

odpadu lodí Probo Koala, která vyústila v rozsáhlý incident v Pobřeží Slonoviny.

Maltská delegace doporučovala do textu závěrů doplnit odkaz na návaznost legislativy Společenství k přípravě mezinárodní námořní legislativy. Tento návrh nebyl explicitně podpořen dalšími delegacemi a předsednictví se rozhodlo jej do návrhu nezařadit. V důsledku toho se Malta rozhodla nepodpořit návrh závěrů Rady ŽP, takže potřebné jednomyslnosti členských států k jejich přijetí nebylo dosaženo.

Text závěrů, se kterým souhlasily všechny ostatní delegace kromě Malty, bude prezentován jako **závěry předsednictví**. Do záznamu z jednání k tomuto bodu budou připojeny prohlášení Kypru vyjadřující podporu myšlenky sjednocení přípravy legislativy Společenství s mezinárodním postupem v oblasti demontáže lodních vraků a prohlášení Komise vyjadřující záměr předložit návrh směrnice o ochraně ŽP prostřednictvím trestního práva.

Klimatická změna – příprava konference smluvních stran rámcové úmluvy o změně klimatu a jednání smluvních stran Kjótského protokolu (6.–17. 11. 2006, Nairobi): Zásadními body návrhu závěrů Rady pro COP 12 a COP/MOP 2 byly především budoucí závazky po roce 2012, transfer technologií, budoucí úloha flexibilních mechanismů a investice do adaptačních opatření.

Pro diskusi ministrů na Radě ŽP byly ponechány otázky týkající se výhrady některých delegací k textu, který vyzýval k urychlenému předložení zprávy o „**demonstrable progress**“ a požadavek Komise na opětovné zařazení textu, který explicitně zdůrazňoval, aby pro další období členské státy vycházely z dat k emisím za rok 2005 pro alokace povolenek pro emise CO₂.

Závěry Rady vyjadřovaly pozici EU pro nadcházející konferenci smluvních stran Úmluvy a Protokolu a jejich obsahem byly hlavní body programu konference v Nairobi. V rámci diskuse ministrů byla připomínkována řada dosud otevřených otázek, zejména detailní text týkající se zachytu CO₂ a geologického ukládání, explicitní zmínka o zapojení Světové banky a banky pro regionální rozvoj ve využívání nástrojů a podpoře investic do čistých energetických zdrojů, požadavek Komise k doplnění detailního textu týkajícího se přípravy NAP2.

V souvislosti s detailním textem ke geologickému ukládání (geosekvestraci) předložil zástupce Rakouska návrh deklarace, ke které se připojily delegace Itálie, ČR, Maďarska a Dánska. Geologická sekvestrace CO₂ spočívá v extrakci CO₂ ze spalín (kouřových plynů), jeho transportu a uložení do vhodných geologických formací. Geosekvestraci se v posledních letech věnuje v řadě zemí významná pozornost. Aktivita v oboru geosekvestrace probíhá např. v USA a Kanadě, ale rovněž v EU (Velká Británie, Norsko, Finsko, Nizozemí, Polsko). Navzdory celé řadě aktivit v této oblasti stále zůstává nedořešena řada otázek jako je bezpečné zajištění uložení CO₂ do geologického podloží nebo existence vhodných geologických úložišť na území jednotlivých členských států. Důležitá je rovněž otázka ekonomických nákladů pro vybudování zařízení na geosekves-

traci. Tyto aspekty je třeba podrobit důkladné analýze a teprve na základě jejích výsledků a na základě diskuse s dotčenými subjekty je možné podniknout další kroky (legislativní opatření).

Předsednictví zdůraznilo, že text závěrů je určen pro nadcházející konferenci v Nairobi a striktně tedy eliminovalo snahy o doplnění textu, který buď nesouvisel s jednáním COP/MOP, nebo které byly z hlediska taktického pro závěry Rady (a prezentaci EU jako „lídra“ v boji proti klimatické změně) nevhodné. **Závěry Rady byly schváleny.**

Tematická strategie pro ochranu a zachování mořského prostředí a návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky (směrnice o mořské strategii): Strategie byla Komisí předložena v říjnu roku 2005 společně s návrhem směrnice s cílem usilovat o podporu udržitelného využívání moří a zachování mořských ekosystémů. V širším kontextu by tato strategie měla být chápána jako environmentální pilíř budoucí námořní politiky EU, ke které Komise nedávno předložila zelenou knihu stanovující oblast působnosti a hlavní směry této budoucí politiky.

Předsednictví navrhlo pro politickou rozpravu ministrů životního prostředí otázky. Ministři byli vyzváni, aby se vyjádřili ke třem otázkám, které se týkaly přiměřenosti nástrojů, které stanovuje strategie a návrh směrnice pro mořské prostředí pro dosažení cílů souvisejících s mořským prostředím, definice dobrého environmentálního stavu a spolupráce v rámci regionálních úmluv či se třetími zeměmi.

Členské státy zaslaly odpovědi v písemné podobě ještě před samotným zasedáním Rady ŽP. V rámci diskuse uvedla většina delegací přesvědčení, že nástroje tematické strategie a návrhu směrnice jsou přiměřené. Delegace potvrdily svůj názor na nezbytnost přijetí promyšlené definice dobrého environmentálního stavu, která by ovšem na straně členských států ponechala určitou flexibilitu z hlediska rozdílu mezi jednotlivými mořskými oblastmi. Členské státy považují obecně za nutné využívat v co nejširší míře regionální spolupráci prostřednictvím existujících úmluv a potřebu zapojit do ochrany mořského prostředí i třetí země. Delegace ČR a Rakouska zdůraznily potřebu zohlednit specifické postavení vnitrozemských států v rámci transpozice a implementace směrnice. Stanoviska členských států by měla přispět k dosažení politické shody ke směrnici na prosincové Radě pro ŽP.

Tematická strategie pro udržitelné využívání přírodních zdrojů: Komise prezentovala tematickou strategii dne 21. prosince 2005. Cílem strategie je nashromáždit informace o vlivu využívání přírodních zdrojů na životní prostředí a navrhnout opatření vedoucí ke snížení negativních dopadů na životní prostředí spojených s rostoucím využíváním přírodních zdrojů v důsledku ekonomických aktivit.

Předložený návrh závěrů Rady podporoval aktivitu prezentované v tematické strategii – načrtnutí dlouhodobé environmentální vize, snížení negativního dopadu na životní prostředí způsobeného využívá-

ním přírodních zdrojů při současném ekonomickém růstu, budování znalostní základny (v oblasti využívání zdrojů a jejich dopadů na životní prostředí), vytvoření mezinárodního panelu k udržitelnému využívání přírodních zdrojů ve spolupráci s UNEP, Datového centra pro přírodní zdroje, rovněž vytvoření high-level fóra, které by usnadnilo vytváření národních opatření a programů udržitelného využívání přírodních zdrojů.

Obsahem návrhu závěrů Rady byla rovněž výzva k vytvoření Akčního plánu EU pro udržitelnou spotřebu a výrobu, který má být připraven do roku 2007. *Závěry Rady k Tematické strategii pro udržitelné využívání přírodních zdrojů byly schváleny bez další diskuse.*

V rámci bodu **Různé** byly předloženy informace/zprávy z bilaterálních jednání EU a třetích zemí a dále informace na žádost jednotlivých delegací. V reakci na výzvu Dánska týkající se legislativního **návrhu pro zákaz vývozu rtuti** (kterou podpořily delegace Belgie, Španělska a Švédska) potvrdil zástupce Komise, že k návrhu je zpracovávána detailní dopadová studie a předpokládá se, že bude předložena v nejbližší době. Zároveň potvrdil, že jde o komplikovanou otázku, kde je třeba vzít v úvahu i aspekty související se Světovou obchodní organizací (WTO). V souvislosti s příspěvkem Belgie **k neautorizovanému dovozu GM rýže** do EU zástupce Komise informoval, že již v červnu/červenci 2006 proběhla jednání EU se zástupci USA k testovacím metodám,

Komise (DG SANCO) v současné době dokončuje návrh novely přílohy nařízení, která se týká systematického testování. Zároveň upozornil, že toto opatření bude finančně náročné.

Bilaterální jednání iniciované ČR

Při příležitosti zasedání Rady ŽP se ministr Kalaš setkal se svými partnery ze **zemí V4** za účelem výměny informací o pozicích k projednávaným bodům na Radě, ocenil podporu kolegů při projednávání návrhu směrnice o odpadech. Dále ministři diskutovali stav přípravy druhého Národního alokačního plánu a současné problémy v oblasti životního prostředí v jejich zemích.

Ministr také jednal s **německým ministrem životního prostředí Sigmarem Gabrielem** u příležitosti desetiletého výročí Dohody mezi vládou ČR a vládou Spolkové republiky Německo o spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí. Oba ministři ocenili dlouholetou spolupráci v oblasti životního prostředí, debatovali o nadcházejícím německém předsednictví EU a o prioritách další spolupráce. Během bilaterálního setkání s **rakouským ministrem životního prostředí Josefem Pröllem** a **slovenským ministrem Jaroslavem Izákem** byla mj. dohodnuta spolupráce v oblastech společného zájmu (např. environmentální technologie, obnovitelné zdroje energie, úspory energií, apod.).

Zita Georgievová,
odbor Evropské unie MŽP

Reforma komitologie

Od 17. července 2006 se komitologie řídí rozhodnutím Rady 2006/512/ES, kterým se mění rozhodnutí Rady 1999/468/ES o postupech pro výkon prováděcích pravomocí svěřených Komisi.

Komitologie je postup pro přijímání prováděcích opatření EK k legislativním aktům v ES. Na základě článku 202, třetí odrážka Smlouvy o ES (SES), může Rada svěřit EK pravomoci k provádění předpisů, a to postupy, které určí Rada rozhodnutím po konzultaci EP. Rada tak původně učinila **rozhodnutím Rady 1999/468/ES**, o postupu při výkonu prováděcích pravomocí svěřených Komisi, které stanovilo tři postupy: **řídící, regulativní a poradní**. Tyto tři postupy předpokládají, že Komise před vydáním opatření konzultuje výbor složený ze zástupců členských států. Pokud nedojde k dohodě mezi EK a výborem, odlišují se jednotlivé postupy v tom, do jaké míry může Rada zablokovat přijetí opatření Komisí, případně zda může Rada opatření přijmout sama. V případě řídícího postupu může Rada přijmout opatření sama, i když neakceptuje návrh EK. V případě regulativního postupu může Rada buď návrh EK odmítnout, tedy vetovat, nebo může opatření přijmout sama, ale pouze, pokud návrh EK akceptuje. V případě poradního postupu nemůže Rada návrh opatření ani vetovat ani přijmout sama, opatření přijímá pouze EK po konzultaci výboru. Výběr postupu pro vydání konkrétních opatření je vždy učiněn v základním legislativním aktu podle orientačních kritérií stanovených v rozhodnutí 1999/468/ES.

Prováděcí opatření může EK přijímat nejen k těm aktům, které přijala pouze Rada, ale i k těm aktům, které přijaly Rada a EP jako společní zákonodárci spolurozhodovací procedurou. EP proto vznesl požadavek na to, aby měl nad přijímáním prováděcích opatření EK stejnou kontrolu jako Rada.

Přijetím **rozhodnutí Rady 2006/512/ES**, kterým se mění rozhodnutí Rady 1999/468/ES o postupech pro výkon prováděcích pravomocí svěřených Komisi, došlo v procesu komitologie k zásadním změnám. **Rozhodnutí Rady 2006/512/ES** zavádí **nový článek 5a**, který k dosavadním postupům (poradní, řídící, regulativní) přirazuje nový postup. Tento nový postup, tzv. „**Regulativní postup s kontrolou**“ – „**Regulatory procedure with scrutiny**“ je subvariantou regulativního postupu, ostatní postupy nejsou dotčeny.

Kontrola EP (v rámci nového regulativního postupu s kontrolou) se nebude týkat všech, ale pouze tzv. **kvazilegislativních opatření**, tj. opatření obecné povahy, která mění nepodstatné prvky základního aktu, včetně odstranění některých těchto prvků nebo jejich doplnění novými prvky nepodstatné povahy.

Nový postup bude aplikován pouze tam, kde na něj bude odkázáno v základním aktu. Toto pravidlo již platí pro všechny stávající postupy (poradní, řídicí,

regulativní). Tím je vyloučena možnost tzv. automatické retroaktivity reformy.

Ing. Petra Ptáčková, odbor Evropské unie MŽP

Vznikla pravidla hospodaření pro typy lesních přírodních stanovišť v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000

Návod, jak hospodařit v lesích, které patří do soustavy lokalit evropského významu Natura 2000, zveřejnilo Ministerstvo životního prostředí¹⁾. Tato pravidla vznikla ve spolupráci ministerstva, Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů, Lesů České republiky, Vojenských lesů a statků a Agentury ochrany přírody a krajiny. Všechny spolupracující organizace se zavázaly, že pravidla budou jejich členy, pracovníky nebo řízenými organizacemi respektována při hospodaření v lesích ve vybraných lokalitách soustavy Natura 2000 a při přípravě lesních hospodářských plánů, plánů péče a smluv u budoucích chráněných území a dalších dokumentů.

„Téměř polovina rozlohy soustavy Natura 2000 je tvořena lesem. Pravidla usnadní péči o ty lesy, které vyžadují speciální přístup k hospodaření. Jsou formulována tak, aby zajistila nezbytnou ochranu unikátní přírody a přitom co nejméně zatěžovala vlastníky lesů a lesní hospodáře. Cením si, že se i přes počáteční odlišné názory nakonec podařilo najít konsensus, který umožní, aby se pravidla efektivně promítla do lesnické praxe,“ konstatuje Petr Roth, ředitel odboru mezinárodní ochrany biodiverzity Ministerstva životního prostředí.

Pravidla jsou formulována způsobem, který je srozumitelný pro lesníky a použitelný v každodenní praxi. Jsou významným krokem, který usnadní ochranu soustavy Natura 2000 nejen v teoretické, ale především praktické rovině. Ministerstvo o nich bude informovat i Evropskou komisi.

„Pravidla byla vytvořena proto, aby vlastníci lesa i ochrana přírody měli k dispozici seznam základních opatření, která budou obě strany respektovat. Další, přísnější opatření bude možné uplatnit pouze na základě souhlasu vlastníka pozemku. Újma, vyplývající ze sjednaných Pravidel pro vlastníky lesů nebo nájemce těchto pozemků, případně dohodnutých dalších přísnějších opatření, jim bude hrazena ze státního rozpočtu tak jako dosud, tedy na území národních parků prostřednictvím správ národních parků, na ostatním území státu správami chráněných krajinných oblastí,“ dodává František Kučera, předseda Sdružení obecních a soukromých lesů v ČR.

(společná tisková zpráva MŽP, státního podniku Lesy ČR, státního podniku Vojenské lesy a statky ČR a Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů)

CENIA vytvoří unikátní výukovou pomůcku o životním prostředí

CENIA, česká informační agentura životního prostředí, zahajuje společně s dalšími osmi partnery nový ekovýchový projekt, jehož cílem je do konce srpna 2008 vytvořit model a první edici Multimediální ročenky životního prostředí (dále jen Ekoročenky).

Půjde o výukovou pomůcku určenou zejména pro žáky a učitele základních a středních škol. „Nedostatkem většiny poskytovaných informací o životním prostředí je, že sledovaných údajů je příliš mnoho, jsou srozumitelné pouze úzce specializovaným odborníkům a shromážděné informace jsou někdy nesprávně interpretovány,“ uvedl PhDr. Jaroslav Čermák, koordinátor projektu. „Učitelé často nevědí, jak začlenit environmentální výchovu do vyučování, a problematice se soustavně nevěnují. Také jim má tato netradiční výuková pomůcka pomoci,“ dodal.

Klíčová podmínka

Znalost údajů o životním prostředí a jejich správný výklad jsou přitom klíčovou podmínkou pro vztah lidí ke svému prostředí, pro změnu vzorců chování a spotřeby obyvatel a pro zapojení veřejnosti do správy veřejných záležitostí.

Součástí projektu budou uživatelská školení pro učitele a odborné pracovníky škol a pilotáž Ekoročenky ve výukové praxi partnerských škol. CENIA bude následně podporovat začlenění ekologické výchovy podle konceptu Ekoročenky do školních vzdělávacích programů i jednotlivých před-

1) Sdělení č. 23 ve Věstníku MŽP z října 2006. Pravidla jsou vytištěna i jako samostatná brožura v edici Planeta, která bude volně distribuována všem zájemcům.

Elektronicky na internetových stránkách MŽP:

<http://www.env.cz/osv/edice.nsf/e75c7074f3a42826c1256b0100778c9a61a45028dcfd7e7c125712500402e1e?OpenDocument>

mětů na základních a středních školách v regionu Hl. města Prahy.

Partnery CENIA v projektu jsou: ZŠ Lupáčova – Praha 3, Škola Jaroslava Ježka, MŠ, ZŠ a PŠ pro zrakově postižené – Praha 6, ZŠ a MŠ Na Beránku – Praha 12, Gymnázium Jana Palacha – Praha 1, Smíchovská střední průmyslová škola – Praha 5, EKO Gymnázium – Praha 10, Klub ekologické výchovy a Cross Czech. Součástí projektu „Ekoročenka“ je i zpracovávání dat pro zrakově postižené děti, při kterém bude realizační tým spolupracovat se Sjedenou organizací nevidomých a slabozrakých ČR se sídlem v Brně.

Projekt **Multimediální ročenka životního prostředí – ekologická výchova pro ZŠ a SŠ** je spolufinancován z **Evropského sociálního fondu, ze státního rozpočtu ČR** (prostřednictvím **Ministerstva práce a sociálních věcí**) a z rozpočtu **Hlavního města Prahy**.

Zdroje informací

Prvotním zdrojem informací a dat pro budoucí obsah *Ekoročenky* bude Statistická ročenka životního prostředí ČR, kterou vydává Ministerstvo životního prostředí, Český statistický úřad a CENIA. V *Ekoročence* bude možný on-line přístup k aktuálním datům z nejčerstvějších měření a sledování. Propojení bude např. na evropskou observační síť, radarové a družicové snímky, mapové a GISové aplikace. Uživatelé zde najdou rovněž informaci o používaných jednotkách, metodách měření, hustotě pozorovací sítě a výklad používaných termínů. Data budou zpracována tak, aby byla využitelná pro hry a rozhodovací simulace (dilemata).

Strukturně se bude pilotní multimediální DVD členit do tří tematických okruhů: 1. O vzduší, 2. Voda, 3. Ochrana přírody a krajiny.

V každém tematickém okruhu vzniknou 4 základní moduly: edukativní (výuková a informační) část, za-

ložená na interaktivní animaci, rozhodovací dilemata, flashové hry a e-testy.

Ekoročenka krok za krokem

Ekoročenka bude také obsahovat videosekvence, textové a zvukové komentáře, grafy a pracovní listy pro žáky i učitele. K jednotlivým tématům budou vyhlášeny soutěže.

V úvodní animaci se pomocí videosekvence uživatel seznámí s příběhem z běžného života školáka/studenta žijícího v Praze. V krátkém textu bude soubor základních informací doplňujících příběh. Textové informace budou i ve formě zvukového záznamu. Po aktivizaci získaných poznatků bude následovat animace – flashová hra. V části expozice bude následovat webquest, kdy žák sleduje určitý příběh, volí varianty odpovědí a následně postupuje podle své volby. Díky propojení na tabulkový procesor budou žáci seznámeni s grafy, na jejichž tvorbě se budou moci sami podílet aktivním vkládáním dat z připravených souborů. Pro učitele budou vytvořeny pracovní listy s metodikou výuky. Samostatné pracovní listy pro žáky budou umožňovat procvičování a zpětnou kontrolu správnosti odpovědí. Jako doplňková aktivita bude včleněna soutěž. Součástí všech okruhů bude i interaktivní slovník pojmů, který po krátké definici ve vyhledávací nasměruje žáka do jednotlivých tematických okruhů.

Po skončení realizace základní části projektu bude na identickém modelu vydávána každoročně aktualizace a postupně budou doplňována další témata: Doprava, Hluk, Odpady, Udržitelná spotřeba atd.

PhDr. Jaroslav Čermák,
koordinátor projektu,
CENIA,

česká informační agentura životního prostředí

První města prokázala kvalitu svého rozvoje podle objektivních indikátorů mezinárodního programu místní Agenda 21

Poprvé od roku 1992 prokázala města v České republice, že naplňují závazky, ke kterým se náš stát zavázal na Summitu Země v Riu de Janeiro. Téměř 180 hlav států se tehdy domluvilo, že je třeba v zájmu udržitelného rozvoje planety sladit ekonomický, sociální a environmentální pilíř společnosti, aby nedošlo ke globálnímu kolapsu. Významnou úlohu v tomto celosvětovém úsilí hrají obce, města a regiony a jejich obyvatelé, u kterých řada tzv. globálních problémů pramení. V rámci mezinárodního programu místní Agenda 21 mohou samosprávy konkrétními akcemi a postupy výrazně ovlivnit a zvýšit kvalitu života občanů a ochránit životní prostředí pro další generace.

Zdravá města Chrudim a Vsetín jsou prvními a doposud jedinými samosprávami, které v České republice dokázaly dosáhnout kategorie „B“, druhé nejvyšší kategorie v rámci procesu místní Agendy 21 (MA 21). Tato Zdravá města obhájila svůj postup před porotou složenou ze zástupců resortů vnitra a životního prostředí, tajemníků z různých měst ČR a dalších odborníků, a obdržela oficiální certifikát.

Jak se plní kritéria

Porotci se koordinátorů Projektu Zdravé město (PZM) a MA21 ptali na nejrůznější otázky, aby si ověřili, zda jsou kritéria skutečně naplňována a nejde jen o formální odškrtnutí položky ze seznamu povinností. „Nejvíce porotce zajímalo, jakým způsobem provázíme výsledky anket a průzkumů veřejného mínění do práce radnice, kdo a v jakém počtu se účastní

veřejných projednávání či jak se do celého procesu zapojují místní podnikatelé“, popisuje průběh „obhajoby“ chrudimská koordinátorka Šárka Trunečková. Vsetínský kolega Tomáš Pířka zájem porotců o konkrétní postupy MA21 potvrzuje: „Porotce velmi zaujal fakt, že aktivity v rámci MA21 a PZM vede nezisková organizace řízená městem. Zpravidla to totiž bývá někdo z úřadu. Rovněž ojedinělé je, že příklady dobré praxe rozšiřujeme i mimo republiku, konkrétně do Rakouska a Maďarska.“

- **Místní Agenda 21** – mezinárodní program zavádění zásad udržitelného rozvoje na místní úrovni (města, obce, regiony). V ČR podle místní Agendy 21 postupují např. radnice Zdravých měst. Cílem je vytváření procesů, které příznivě ovlivní kvalitu života nejen současných obyvatel měst, ale také život generací jejich dětí, to vše ve spolupráci s veřejností. Udržitelný rozvoj je jedním z cílů EU a OSN. Více informací: <http://www.nszm.cz/ma21>
- **Národní síť Zdravých měst ČR** – asociace sdružující města, obce a regiony, které realizují mezinárodní Projekt Zdravé město (PZM). Zdravá města, obce a regiony systematicky podporují kvalitu veřejné správy, kvalitu strategického plánování a řízení s ohledem na udržitelný rozvoj a podporu zdraví, ptají se svých obyvatel na jejich názory. NSZM má dnes 76 členů, s regionálním vlivem na 1198 měst a obcí, ve kterých žije 2,4 milionu obyvatel (24 % populace ČR). Více informací o NSZM naleznete na internetových stránkách <http://www.nszm.cz>.

Dobrá praxe

Jedním z indikátorů **kategorie „B“** je např. získávání externích zdrojů či přenos příkladů dobré praxe. **Vsetín** např. doposud získal čtyřikrát více externích zdrojů na svůj rozvoj nežli je průměrná hodnota v celé ČR a v **Databázi DobráPraxe** (<http://www.dobrapraxe.cz>) prezentuje své úspěšné postupy, např. jak provádět ekologické audity na školách a školských zařízeních. **Chrudim** získává pravidelně dotace na oblast podpory zdraví a ekologické projekty a může se pochlubit ukázkovou realizací projektu Zdravá škola či programy Prevence kouření, které prezentovala na nejednom semináři. Postup v rámci MA21 městům rovněž pomáhá získávat další finance, neboť je jedním z kritérií, za něž žadatelé o dotace získávají plusové body a mají tak náskok před ostatními.

Oficiální kritéria

Oficiální **sada Kritérií místní Agendy 21** vznikla v loňském roce na půdě Pracovní skupiny pro MA21 při **Radě vlády pro udržitelný rozvoj**. Kritéria umožňují dle 21 indikátorů objektivně měřit postup v rámci MA21, tedy například to, jak kvalitně je město řízeno či jak dobře komunikuje s veřejností a zda respektuje její názor. Sleduje rovněž úroveň systému místního či regionálního strategického řízení, které mají vliv na dlouhodobý a stabilní rozvoj dané obce či regionu. Kritéria jsou rozdělena do čtyř kategorií „D“ – „A“, kde druhá jmenovaná stojí na pomyslném vrcholu a znamená, že principy MA21 jsou plně integrovány do života města či regionu.

Všechny obce, města a regiony, které oficiálně realizují program MA21, jsou součástí **Databáze MA21** (<http://ma21.cenia.cz>). Z doposud registrovaných 28 samospráv je 22 členem NSZM ČR.

(tisková zpráva Národní sítě zdravých měst ČR)

Stromem roku 2006 je sádecká lípa

Slavnostním večerem s koncertem Dana Bárty 19. října v Brně skončil pátý ročník soutěže o nejsympatičtější strom České republiky a titul Strom roku 2006. S téměř 12 tisíci hlasy si titul a poukázku na odborné dendrologické ošetření odnesla lípa na hradě Sádek u Třebíče. Titul převzal od náměstka ministra životního prostředí Františka Pojera Lubomír Lampíř z vi-

nařství pod hradem Sádek, který spolu se svými kolegy lípu do ankety přihlásil.

Druhé místo získala rovněž lípa. Stříbrný strom roku roste na návsi v Platoři na Klatovsku. Prvenství platořské lípě uniklo o pouhých 50 hlasů. Na třetím místě skončil Vojtěchův dub ze Skřivan u Nového Bydžova s téměř 8 tisíci hlasy.

Lidé jednotlivým stromům z dvanáctičlenné skupiny finalistů poslali více než padesát tisíc hlasů, které byly zpoplatněny, například formou dárcovských SMS. Do sbírky Strom života se tak díky zájmu hlasujících podařilo nashromáždit více než 200 tisíc korun, které budou využity na výsadbu nových stromů.

Soutěž Strom roku pořádá Nadace Partnerství a jejím spoluvyhlašovatelem je Ministerstvo životního prostředí.

(z materiálů tiskového oddělení MŽP)

Další informace:

<http://www.stromzivota.cz>

<http://www.nadacepartnerstvi.cz>

Příklady významných vodohospodářských havárií od r. 1998 do současnosti

Zpracováno z podkladů a evidence České inspekce životního prostředí (dokončení z minulého čísla)

1998

- Dne 22. 1. 1998 ve 13,15 hod. byla zjištěna havárie na produktovodu ČEPRO v Poleradech, okres Most. Havárie vznikla na kontrolní šachtě, kdy neoprávněnou manipulací byla narušena armaturní šachta a pootevřeny armatury výdejních ramen, došlo k porušení těsnění na přírubě a s následným únikem nafty. Celkem uniklo asi 80 m³ nafty, v jímce bylo zachyceno cca 60 m³ nafty. Na okolní terén uniklo do prostoru 600 m² asi 20 m³ nafty. Byly provedeny terénní sanační práce.
- Dne 23. 3. 1998 došlo v Jihlavských dřevařských závodech k havarijnímu úniku 11 t močovinoformaldehydové pryskyřice v důsledku technické závady na výpustním ventilu zásobníku. Pryskyřice následně natekla do dešťové kanalizace a dále do drážního potoka.
- Dne 6. 7. 1998 došlo k úniku ropných látek z plavidla Lucký 1, ze kterého se v důsledku proražení dna odčerpávaly vody ze strojovny tak, aby nedošlo k potopení lodi. V profilu Hřensko byla postavena norná stěna, sanační práce probíhaly i v Děčínském přístavu.
- Dne 15. 7. 1998 došlo v nočních hodinách na nádraží ČD v Havlíčkově Brodě k úniku asi 45 m³ motorové nafty z železniční cisterny. Příčinou úniku byla otevřený výtokový ventil cisterny, který byl násilně otevřen při krádeži. Došlo k zasažení řeky Šlapanky a Sázavy, bylo vybudováno 5 norných stěn a odtěženo cca 1000 m³ kontaminovaných zemin.
- Dne 24. 9. 1998 byl na poli u obce Raná, okres Louny zjištěn únik nafty. Šetřením bylo zjištěno, že nafta unikla z navrtávky produktovodu a. s. ČEPRO. Produktovod byl úmyslně navrtán a opatřen přípravkem, na který navazovalo potrubí z PVC, které vedlo do objektu opuštěného kravína, kde pachatel odebíral naftu podle své potřeby. Provizorní potrubí z PVC se rozpojilo a došlo k úniku nafty na pole a okolní terén, kde došlo k rozsáhlé kontaminaci horninového prostředí. Povrchové ani podzemní vody nebyly přímo znečištěny. Uniklé množství bylo odhadnuto na asi 50 m³.
- Dne 26. 9. 1998 byl ve večerních hodinách na řece Ostravici před soutokem s Odrou pozorován úhyn drobných ryb, příčina úhynu nebyla zjištěna, bylo zahájeno další šetření. Dne 28. 9. 1998 v ranních hodinách došlo k masovému úhynu ryb a byl zjištěn pravděpodobný zdroj úhynu ryb – odtok z odpovídávacích nádrží a. s. Vítkovice. Podniková laboratoř naměřila dne 28. 9. v 7.00 hod. na odtoku z odpovídávacích 58,8 mg/l kyanidů, ve 12.30 hod. 36,4 mg/l kyanidů a z plynočističského zařízení dokonce 127 mg/l kyanidů. Mrtvé ryby byly zachycovány na stacionárních norných stěnách. Rozbory byla prokázána zvýšená alkalita a přítomnost kyanidů, únik těchto látek pocházel z odstávky vysoké

pece č. 1. Při havárii došlo k úniku závadných látek až na území Polské republiky, která byla o havárii informována. Díky nočním vydatným srážkám došlo ke zvýšení průtoku (asi 7 x) vody v řece a tím i k dostatečnému naředění, které výrazně omezilo vznik případných škod.

1999

- Dne 8. 6. 1999 byl ve 14,00 HZS na dispečink Povodí Ohře ohlášen výskyt ropné skvrny na Ohři v Zálužicích (ř. km 81,5). HZS postavil nornou stěnu, z důvodu vysokého průtoku byla nízká účinnost zachytu ropných látek. Další norné stěny postavili pracovníci Povodí pod Zálužickým mostem a u obce Vršovice. Příčinou úniku byl únik topného oleje z opuštěné nádrže sušičky chmele v Bezděkově, okres Louny (majetek fyzické osoby). Odhad uniklého množství je cca 5 m³, otevřeným ventilem došlo k úniku ropných látek do netěsné havarijní jímky, dále na terén a při dešti se ropné látky dostaly až do Ohře.
- Dne 13. 7. 1999 okolo 16.00 hod. ohlásil kapitán lodi proplouvající Děčínem znečištění Labe ropnými látkami v oblasti ř. km 95. Ropná skvrna byla dlouhá cca 4 km po celé šíři. Hasiči a Povodí Labe instalovali pod Děčínem neúplnou nornou stěnu, část ropných látek se dostala po Labi i na území SRN, které bylo zasláno varování. Původce havárie nebyl zjištěn.
- Dne 13. 11. 1999 došlo na Labi v úseku mezi Poděbrady a Nymburkem k úhynu asi 2 t ryb. Pravděpodobnou příčinou úhynu byl kyslíkový deficit. Výsledky kontrol u konkrétních znečišťovatelů byly negativní, rovněž výsledky z automatických stanic neprokázaly konkrétní příčinu.
- Dne 27. 12. 1999 byl v 5.25 hod. obsluhou tankoviště zjištěn únik lehkého benzínu. Příčinou úniku byla netěsnost potrubního řadu mezi výrobní jednotkou PSP a tankovištěm, únik trval cca 2 hodiny a odhadované množství je cca 10 m³. Lehký benzin unikl na násep v okolí tanků a stékal směrem k ulici č. 6, větší část se zachytila ve sněhu a v nerovnostech terénu, menší část unikla i do dešťové kanalizace. Byla přijata účinná opatření a ihned zahájena sanace, nedošlo ke znečištění Bíliny a Labe.

2000

- Dne 6. 2. 2000 v 11.50 hod. byl HZS Děčín Policií ČR ohlášen únik neznámé látky do Jílovského potoka, okres Děčín. Šetřením na místě bylo zjištěno, že do potoka vytéká bílá látka z kanalizační výpusti Svč. VaK. Přivolaní pracovníci zjistili příčinu úniku – OBALEX, s. r. o., kde nedodržením technologického postupu při likvidaci odpadních zbytků lepidla DUVILAX BD-20 (polyvinyl acetát – polymerní disperze) došlo k úniku cca 7 m³ z havarijní

jímky do kanalizace a následně Jílovského potoka. Na Labi nebyly pozorovány žádné změny (průtok $600 \text{ m}^3 \text{ s}^{-1}$), německé straně byla o úniku zaslána informace v rámci MHVC.

- Dne 22. 7. 2000 byl ohlášeno úhyn ryb na řece Dyji v okrese Znojmo. Úhyn byl způsoben únikem čpavku z chladicího okruhu do dešťové kanalizace a. s. Sladovna Hodonice. Šetřením v závodě bylo zjištěno, že neodbornou manipulací pracovníka strojovny došlo k nasátí kapalného čpavku do kompresoru, který se zahřál v části sání čpavkových par, a k následné poruše chlazení. K odstranění závady byla povolána firma ČKD Chlazení, s. r. o., Choceň. Při odstraňování závady na kompresoru pracovníci ČKD odvětrávali čpavkové páry z kompresoru a absorbovali je do vodní lázně v nádrži 1 m^3 . Množství čpavkových par bylo větší, než mohla nádrž s lázní pojmout, a proto došlo k úniku čpavkových vod na betonovou plochu v bezprostřední vzdálenosti od vpusti dešťové kanalizace, kterou došlo k úniku do řeky Dyje. Při opravě byly hrubě porušeny povinnosti obsluhy, havárie nebyla pracovníky ohlášena a byla zjištěna až úhynem ryb v úseku asi 5 km. Odhad uniklého množství lázně činil asi 100 l, negativní dopady havárie byly omezeny zvýšeným průtokem v řece Dyji pod Znojenskou přehradou, kdy byl zvýšen průtok až na cca $8 \text{ m}^3 \text{ s}^{-1}$. Protože se jednalo o havárii v blízkosti hraničního profilu řeky Dyje s Rakouskem, byla o havárii preventivně informována rakouská strana.
- Dne 5. 9. 2000 zjistila Policie ČR, že na odpočívadle při silnici Havlíčkův Brod – Kolín před obcí Radostín, okr. Havlíčkův Brod je zaparkován osobní automobil s přívěsným vozíkem, na kterém byla nádrž o objemu 1 m^3 a barel. Do nádrže byla čerpána nafta, kradená přímo z produktovodu a. s. ČEPRO. Produktovod byl navrtán a opatřen servoventilem s dálkovým ovládáním. Do prostoru odpočívadla bylo zhotoveno propojení hadicemi v délce cca 150 m, které byly uloženy ve dně potoka. Spoje hadic byly částečně netěsné, a tak došlo ke znečištění potoka a jeho koryta v délce asi 200 m a bažiny delty přítoku do Rozkožského potoka, který byl již při vizuální prohlídce bez znečištění. Tento případ připomíná krádež z produktovodu na okrese Louny v roce 1998, kdy si pachatel vybudoval odbočku z produktovodu do opuštěného kravína, kde potom odebíral naftu podle své potřeby. Krádež byla objevena při závadě na provizorním potrubí, kdy došlo k úniku produktu na okolní terén, kde se utvořila kaluž produktu.
- Dne 8. 9. 2000 správce konkursní podstaty ZD Mír Březno v likvidaci, okres Mladá Boleslav, zjistil při prohlídce areálu bývalé sušičky v Sukoradech únik LTO. Při otevření vstupu do objektu olejového hospodářství se proti němu řinul proud LTO. V objektu byly demontovány výpustné ventily skladovacích nádrží na LTO. Unikly asi 2 t LTO, který kontaminoval okolní terén a potok v úseku asi 10 km. Při šetření byly zjištěny hrubé závady ve skladovém hospodářství, jako např. nezabezpečené skladovací nádrže a rozvody LTO. Při havárii došlo k silnému znečištění Sukoradské stoky

(Klenice, Jizera), která spadá do vodohospodářsky exponovaného území. Z tohoto důvodu uložily orgány státní správy ve správním řízení provedení opatření bez odkladného účinku. Prvotní sanační zásah proti rozšíření havárie provedl HZS z Mladé Boleslavi (norné stěny), následnou sanaci toku a horninového prostředí provedla firma DEKONTA Kladno, a. s. Podobných opuštěných zařízení je značné množství ve všech oborech činností, přičemž skladovací nádrže nejsou vyprázdněny a zařízení řádně odstaveno z provozu, což je příčinou podobných havárií.

- Dne 11. září došlo k dopravní nehodě autocisterny převážející naftu v Turnově, okres Semily, na silnici Turnov – Jičín. Ve dvou komorách pětikomorové cisterny bylo 18 m^3 nafty. Při vyhýbání autocisterny v zatáčce s jiným vozidlem došlo k utržení krajnice vozovky a následnému převrácení AC na bok. Při převrácení došlo k proražení dvou otvorů první komory, Nafta tekla po krajnici vozovky a z větší části natekla do uliční vpusti jednotné kanalizace, která se nacházela přímo pod převrácenou AC. Kanalizační nafta odtékla na MěČOV Turnov, kde byla zachycena v nové usazovací nádrži, která nebyla ještě v provozu. Nafta na krajnici silnice byla zachycována na pevný sorbent. Povodí Labe pod zaústěním MěČOV Turnov instalovalo preventivně nornou stěnu, ke znečištění Jizery nedošlo.

2001

- Dne 29. 1. 2001 byl při provádění tlakových zkoušek zjištěn únik nafty z produktovodu mezi obcemi Sudoměřice u Bechyně a Bechyňskou Smolčí. Únik nafty zjistil kontrolou pochůzkář společnosti ČEPRO. Příčinou úniku byla netěsnost na ocelovém potrubí o průměru 150 mm velikosti cca 1 mm^2 a otvor směřoval pod potrubí. Uniklá nafta kontaminovala zeminu v blízkosti produktovodu a meliorační systém, kterým se dostala do Sudoměřického potoka a v malém množství i do řeky Lužnice na ř. km 14,4. Řeka Lužnice byla v té době pod ledem. Na sanačních pracích se podíleli pracovníci HZS, společnosti ČEPRO, Dekonty Kladno, Povodí Vltavy, Vodních zdrojů a Baufeldu. Na Sudoměřickém potoce byly postaveny norné stěny, kontaminovaná zemina byla odtěžena a odvezena na dekontaminační plochu společnosti ČEPRO ve Smyslově. Odhad uniklého množství nafty činil asi 5 m^3 .
- Dne 15. 2. 2001 došlo v poledních hodinách k dopravní nehodě autocisterny na silnici z Chomutova směrem na Karlovy Vary (cisterna jela na trase ze Spolany Neratovice do SRN) před obcí Boč, okres Karlovy Vary. Autocisterna vezla 22 t kaprolaktamu v kapalném stavu, který byl horký. Řidič jel vysokou rychlostí a nezvládl řízení v zatáčce. Cisterna se převrátila mimo vozovku a zůstala převrácená na boku na břehu Ohře. Z porušené cisterny vyteklo asi 50 l kaprolaktamu, který na vzduchu po zchladnutí ztuhl na podvozku a zemině, do řeky Ohře nevnikl. Na místo se dostavila zásahová jednotka hasičů ze Spolany Neratovice. Ti nezahájili přečerpávání kaprolaktamu, protože při přečerpávání mohlo dojít k ochlazení látky a k jejímu ztuh-

nutí, následně k ucpání potrubí. Bylo rozhodnuto, že se nechá látka zchladit a ztuhnout v autocisterně a následně byla provedena likvidace havárie. Při havárii nedošlo ke znečištění Ohře.

- Dne 28. 5. 2001 dopoledne došlo k úniku benzínu ze společnosti ČEPRO, a. s., sklad Cerekvice nad Bystřicí. Z areálu stáčíště železničních cisteren sjely 4 cisterny (80 m³), které vykolejily na vlečce u železniční stanice Hněvčeves (příčinou havárie bylo selhání lidského faktoru). Při vykolejení došlo k proražení jedné cisterny, ze které do okolí unikl benzin. Na místě zasahoval HZS a smluvní sanační organizace ČEPRA – Vodní zdroje a Dekonta, dále Policie ČR. Pracovníci HZS provedli základní zabezpečení, cisternu opěnovali z důvodu prevence požáru a výbuchu a zajišťovali přečerpání zbytku. Ke znečištění řeky Bystřice nedošlo, část produktu se podařilo přečerpat, část zachytit v kolejišti, uniklo cca 30 m³.
- Dne 12. 6. 2001 byly při běžném provozu produktovodu DN 200 a. s. Čepro v úseku Potěhy – Nové Město u Kolína zaznamenány výkyvy tlaku. Kontrolou úseku mezi obcemi Hluboký Důl a Polepy byl v 19.30 hod. zjištěn v poli únik benzínu BA 95 natural, a to z úmyslně navrtaného potrubí (otvor o průměru 4 mm). V místě poškození produktovodu byla ihned provedena skryvka kontaminovaných zemín – vrstva sprašových hlín o mocnosti asi 7 m, která byla silně kontaminována, a dále byly vybudovány první sanační vrt. Další hydrogeologický průzkum a průběh sanačních prací potvrdil mimořádně nepříznivé hydrogeologické podmínky v místě úniku, kde se pod sprašovými hlínami vyskytly propustné pískovce a vápence s výraznou preferenční cestou k obci Polepy (rychlost šíření kontaminace cca 100 m d⁻¹). Došlo ke kontaminaci studní v obci Polepy na pravém břehu Polepky, pro tuto část obce byl vybudován vodovod. Provedená bilance přepravovaného benzínu upřesnila odhad uniklého množství na 80 m³. Podobných případů krádeží přímo z produktovodu je více (např. v roce 1998, 2000) a svědčí nejen o drzosti pachatelů, ale i o nedostačném zabezpečení provozu dálkovodů.
- Dne 8. 8. 2001 došlo v závodě Olivětín a. s. Veba k poruše na prvním stupni odparky merceračního louhu. Porucha vznikla v důsledku narušení trubek uvnitř kotle po tříletém provozu nové odparky. Veškeré louhové mercerační odpadní vody byly po odstavení celé technologie odparky vypouštěny přes čistírnu odpadních vod závodu do veřejné kanalizace a dále na MČOV v Broumově. Odpadní vody po úpravě v závodě byly zejména silně zasolené s vysokou koncentrací síranů a vysokým pH. Odpadní vody způsobily značné potíže v provozu MČOV v Broumově, přičemž hrozilo její odstavení z provozu. Situaci řešil závod spolu s provozovatelem MČOV zejména opatřeními v závodě (úprava pH, ředění a řízení vypouštění), neboť oprava odparky byla časově náročná. Odpadní vody z MČOV Broumov jsou vypouštěny do Stěnavy, která po 2–3 km přitéká do Polska. Znečištění se v toku projevovalo vysokými koncentracemi anorganických solí, vysokým pH a tmavým zbarvením.

- Dne 14. 10. 2001 v závodě Danisco Cultor Bohemia, a. s. Smiřice došlo k úniku asi 20 t kyseliny dusičné o koncentraci 54–60 % v důsledku poškození těsnění na přírubě odtokového potrubí ze zásobní nádrže do výrobní haly. Nádrž byla umístěna v havarijní jímce, ale odtokové potrubí bylo vedeno mimo havarijní jímku a nebylo zabezpečeno chráničkou. Kyselina vytekla do volného terénu a část se jí dostala do dešťové kanalizace a následně do Labe. K úniku kyseliny dusičné z potrubí došlo v noci a únik byl zjištěn až v 7 hod. ráno, kdy byl uzavřen oběh a následovala oprava těsnění. Byl proveden sanační zásah, včetně neutralizace terénu, a hydrogeologický průzkum. Do Labe uniklo jen malé množství, neboť rozbory vod neprokázaly negativní ovlivnění jakosti vody.

2002

- Dne 5. 1. 2002 bylo pod jezem v Libčicích nad Vltavou zjištěno znečištění ropnými látkami. Šetřením bylo zjištěno, že zdrojem úniku ropných látek bylo prasklé potrubí k jezovým klapkám. Obsluha jezu uzavřela přírodní ventily k hydromotorům. Hasičský záchranný sbor a Povodí Vltavy vybudovaly tři norné stěny pod místem úniku a další dvě norné stěny v profilu Kralupy nad Vltavou, kam až se znečištění rozšířilo. Odhad uniklého množství hydraulického oleje byl 50–100 l.
- Dne 10. 5. 2002 došlo k havarijnímu znečištění Bojovského potoka pod Mníškem pod Brdy. Příčinou znečištění byl únik odpadních vod s obsahem organických a ropných látek z areálu ÚVR Mníšek pod Brdy, a. s., resp. PURUM, s. r. o., která zde v pronájmu provádí likvidaci odpadů. Při kontrole bylo zjištěno hrubé porušení provozních a manipulačních předpisů, bylo zahájeno řízení o uložení pokuty.
- Dne 23. 6. 2002 došlo k převržení autocisterny na kruhovém objezdu u Poděbrad – obec Chofánky. Autocisterna firmy FADEST – INVEST, s. r. o. převážela 29 m³ motorové nafty, při převržení došlo k poškození 2 komor a odhad uniklého množství je asi 19 m³, část produktu se podařilo odčerpat, část zachytit na norných stěnách. Na místě zasahovali HZS Nymburk, Policie ČR, která uzavřela na nezbytně nutnou dobu provoz na daném úseku. Šetření havárie prováděli na místě pracovníci OkÚ Nymburk a ČIŽP Ol Hradec Králové. Motorová nafta unikla na okolní terén a dále do meliorační svodnice, kde byly vybudovány norné stěny, povrchové vody nebyly přímo zasaženy. Sanační práce – záchyt uniklé nafty a odtěžování zemín prováděly firmy Dekonta, a. s. a Detritus, s. r. o., dále byl proveden hydrogeologický průzkum a sanace podzemních vod a jejich monitoring, neboť nedaleká obec Chofánky má individuální zásobování pitnou vodou ze studní, do obce byla preventivně přistavena cisterna s pitnou vodou.
- Při zatopení podniku SPOLANA, a. s., Neratovice povodňovou vlnou (Vltava cca 11 km proti proudu Labe) vnikla do skladů kapalného chlóru (objekty: E 4920 5 x 85 t + 16 t chlóru; E 4990 5 x 85 t – v provozu 3 zásobníky) a do havarijních jímek zásobníků voda. Hladina vody byla 1 až 1,3 m nad

hladinu stoleté vody (hladina dosáhla až 3 m nad terén). Vlivem vztaku došlo ke zvednutí zásobníků v havarijních jímkách a narušení těsnosti potrubních rozvodů a k utržení hrdel na zásobníku č. 10 objektu E 4990. Z uzavřených objektů došlo k úniku řádově několika stovek kg chlóru do ovzduší, a to ve třech dnech – 15., 17. a 23. 8. 2002. Byl vyhlášen III. stupeň chemického poplachu v areálu SPOLANY a jejím okolí. Převážná část chlóru unikla do vody, z následně provedené bilance byl učiněn odhad celkového úniku – 80,841 t chlóru, z toho 760 kg do ovzduší a 80,081 t do vody. Ze zbylých zásobníků a uzavřených skladových objektů byl další chlór odčerpán a zpracován na chlornan sodný. Havárie byla klasifikována jako závažná havárie ve smyslu zákona č. 353/1999 Sb. Kromě chlóru došlo z areálu SPOLANY k úniku dalších látek, např. 2380 t síranu amonného, kyselina sírová 10,6 t, chlorid sodný 1000 t, soda kalcinovaná 73 t, mazut 30,5 t, trafooleje 0,15 t, kompresorové oleje 10,09 t, ostatní ropné látky 3 t, hydroxid sodný 0,5 t, hydroxid vápenatý 0,4 t, 1,2 dichlorethan 0,05 t, lineární alfa olefiny 0,6 t, oxid uhličitý 71 t (do ovzduší), ethylen 40 t (do ovzduší – nedokonale spáleno na fléře).

- Při povodních v srpnu 2002 došlo k zatopení řady komunálních a průmyslových ČOV. Bylo zatopeno 29 velkých ČOV (hlavní zdroje) a dalších 91 ČOV do 10 000 EO. Mezi nejvíce poškozenými ČOV byla ÚČOV Praha (zatopení až 8 m oproti normálnímu stavu), ČOV České Budějovice. Zhruba do měsíce byl obnoven částečně provoz mechanické části (česle).
- Dne 16. 8. 2002 došlo při povodni k úniku 132 t olejů (hydraulické, transformátorové) z vodních elektráren VD Orlík (131 t) a VD Kamýk (ČEZ, a. s.) do Vltavy. Obě vodní elektrárny byly značně poškozeny (stavební a technologická část).
- Dne 23. 9. 2002 byl ohlášen únik celkem 55 tun mazutu na vlečce cukrovaru Mělník, kde neznámý pachatel vypustil železniční cisternu s mazutem, který vytekl do kolejíště. Kolejové lože bylo kontaminováno v délce 117 m, v některých místech odtekl mazut až 3 m od paty náspu. Sanační zásah velkého rozsahu provedla odborná firma. Vzhledem k včasnosti a kvalitě sanačního zásahu, při kterém bylo m.j. nutné demontovat kolejíště, nedošlo k výraznějšímu znečištění podzemních a povrchových vod.

2003

- Dne 6. 6. 2003 ve 4 hod. ráno byla zjištěna trhlina na pryžovém kompenzátoru potrubí vápenného mléka na teplárně v Ústí nad Labem – Trmicích. Výron vápenného mléka se dostal do kabelového kanálu a odtud přetékal do dešťové kanalizace, na ČOV a následně do řeky Bíliny. Jednalo se o únik cca 25 m³ 22% vápenného mléka. Došlo k úhynu ryb v řece Bílině, která po krátkém toku ústí do Labe. V řece Labi došlo k nařazení a úhyn ryb zde nebyl pozorován ani nebyly zjištěny žádné další negativní viditelné projevy této havárie. Přesto byla německá strana informována pomocí MHVC Praha.
- Dne 10. 10. 2003 po 22. hod. došlo v podniku Galvos v Hlinsku k úniku asi 900 l kyseliny sírové ze zásob-

níku do dešťové kanalizace a odtud do řeky Chrudimky. Zde došlo k úhynu ryb na úseku cca 3 km.

2004

- Dne 7. 6. 2004 v 1 hod bylo ve společnosti ŽOS České Velenice zjištěno, že z poškozeného uzavíracího šoupěte uniká kyselina sírová do jedné z jímek v neutralizační stanici, která obsahovala již zneutralizovanou vodu, přečerpávanou do veřejné kanalizace. Množství uniklé kyseliny se nepodařilo zjistit. Společnost tak vypustila zneutralizovanou vodu, silně kontaminovanou kyselinou sírovou, do veřejné kanalizace, která je zakončena ČOV České Velenice. Silně kontaminované odpadní vody prošly celou ČOV a došlo zde k totálnímu úhynu aktivovaného kalu v biologickém stupni a ke kontaminaci celé ČOV. Biologický stupeň ČOV proto musel být znovu zapracován. Do řeky Lužnice, která je hraničním tokem s Rakouskem, proto odtékaly ve dnech 7.–11. 6. odpadní vody, předčištěné pouze mechanicky. Negativní ovlivnění jakosti vody v řece Lužnici kyselými odpadními vodami vzhledem k vysokým průtokům ani úhyn ryb nebyly pozorovány. Rakouská strana byla o této havárii informována.
- Dne 2. 9. 2004 před 18. hod. došlo na 122 km dálnice D 1 u Velkého Beranova ve směru od Brna k havárii kamionu SCANIA s cisternou, která obsahovala 30 m³ 100 oktanového benzínu. Celý kamion shořel – uhořel v něm i jeho řidič. Uniklá látka, společně s hasební vodou a hasební pěnou, se dostala do dálniční dešťové kanalizace, která ústí do Kozlovského potoka. Zde došlo k úhynu převážně plevných ryb v důsledku nedostatku kyslíku, způsobeném hasicí pěnou. Tato pěna se dostala až do řeky Jihlavy. Bylo třeba odtěžit cca 15 m³ kontaminované zeminy.

2005

- Dne 27. 1. 2005 ve 22.13 hod. byl zaznamenán na dispečinku ropovodu DRUŽBA pokles tlaku, který znamenal možný únik přepravované ropy ze systému. Ropovod byl neprodleně odstaven z provozu a porucha byla nalezena na poli mezi Čáslaví a obcí Žáky. K úniku došlo trhlinou ve spirálově svařovaném potrubí v délce 360 mm. Vzhledem k tomu, že bylo potrubí natlakováno, uniklo asi 130 m³ surové ropy do volného terénu. 220 m³ surové ropy bylo odčerpáno, kontaminován byl terén o ploše cca 8000 m² a odvezeno bylo celkem 28 000 t kontaminované zeminy. Došlo ke kontaminaci podzemní vody a horninového prostředí, poškozeny byly okolní smrkové porosty, povrchové vody byly poškozeny minimálně a zdroje pitné vody nebyly zasaženy vůbec.
- Dne 14. 2. 2005 byl zjištěn únik motorové nafty z produktovodu ČEPRO a.s. na úseku Smyslov – Včelná v polích u obce Všechny. Na potrubí byly zjištěny tři menší poruchy v místě kolena. Uniklá nafta pronikla do melioračního systému, do Všechnyho potoka, do malého rybníčku a kontaminovala půdu i horninové prostředí. Přesné množství uniklé nafty nebylo zjištěno. Při sanačních pracích bylo odtěženo celkem 3548 t kontaminovaných zemín. Zdroje pitné vody nebyly zasaženy.

- Dne 26. 5. 2005 v odpoledních hodinách došlo k další havárii produktovodu ČEPRO a. s. na úseku Smyslov – Včelná, poblíž silnice Želeč – Bezděčín. Z poškozeného potrubí unikla motorová nafta na louku a následně do soustavy dvou malých rybníků. Jednalo se o poškozené potrubí, na kterém vznikla podélná vlasová trhlina asi 7 cm dlouhá v blízkosti sváru. Došlo k úniku asi 30 m³ motorové nafty, odtěženo bylo téměř 2200 t kontaminované zeminy a odvezeno bylo cca 70 m³ kontaminované vody. K ohrožení zdrojů podzemních vod ani k úhynu ryb, popř. dalších vodních živočichů, nedošlo.
- Dne 4. 6. 2005 v 10 h 20 min. došlo na silnici č. 32 (odbočka ze silnice č. E 67 Poděbrady – Hradec Králové) v silniční zatáčce ve směru z Nových Mlýnů na Okřínek k havárii tahače autocisterny, která přepravovala benzin a motorovou naftu s celkovou kapacitou 34 000 l. Návěs s přívěsem se převrhl mimo vozovku. Došlo k poškození ventilů a úniku ropných látek do půdy a horninového prostředí. Došlo k úniku cca 11 000 l směsi benzinů speciál, natural a motorové nafty. Zbylé pohonné

hmoty byly odčerpány a odvezeny. Celkem bylo odtěženo a odvezeno cca 5400 t kontaminované zeminy. Zasažení povrchových ani podzemních vod nebylo zjištěno. Vybudováno bylo celkem 5 pozorovacích vrtů pro zjištění možné migrace znečištění.

2006

Dne 9. 1. 2006 došlo v Lučebních závodech Draslovka a. s. Kolín, v době provozní odstávky, k vypuštění nedostatečně zneškodněných koncentrovaných kyanidových vod z detoxikačních van do řeky Labe. Tato skutečnost, za současného nepříznivého působení nízkých teplot, způsobila hromadný úhyn celkem 10 t ryb v Labi na úseku téměř 80 km. Jiné škody na znečištění zdrojů podzemních vod nebyly zjištěny. Havárie byla ohlášena německé straně prostřednictvím MHVC, i když se její následky na německém území v podstatě neprojeví. Tato havárie měla i rozsáhlou publicitu ve sdělovacích prostředcích, některé publikované informace však nebyly vždy přesné a objektivní.

*zpracovalo Ředitelství ČIŽP,
oddělení ochrany vod*

Odstartoval nový projekt „Partnerství pro udržitelnou spotřebu a výrobu“

CENIA, česká informační agentura životního prostředí, společně s dalšími čtyřmi partnery odstartovala v září nový projekt, který má za úkol směřovat firmy, veřejnou správu i širokou veřejnost k nakupování a vyrábění produktů, jež jsou šetrnější k životnímu prostředí. Během následujících dvou let je plánován vznik a zprovoznění nových informačních center pro udržitelnou spotřebu a výrobu. Součástí projektu je rovněž vybudování odborných kapacit a systému přenosu informací a příkladů dobré praxe, ale i řada dalších aktivit.

S celkovým rozpočtem téměř 14 milionů korun tak bude jedním z doposud největších projektů zaměřených na změnu chování jak na straně spotřebitelů, tak i výrobců. Pracovníci v soukromém i veřejném sektoru se zde dozvědí, jaké jsou **praktické podoby** udržitelné spotřeby a výroby a jak ji mohou sami aktivně ovlivňovat s cílem dosáhnout tzv. dvojího zisku. Jinými slovy, jak pomocí zeleného nakupování, prevence vzniku znečištění a recyklace, ekodesignu či environmentálně příznivých přístupů k řízení svých činností včetně životních cyklů produktů snížit náklady úřadu či firmy na energie a suroviny, a zároveň minimalizovat negativní dopady na životní prostředí.

Projekty na podporu zavádění udržitelné spotřeby a výroby (USV) ukončené v roce 2005 potvrdily, že potenciál zavádění eko-efektivních opatření v oblasti USV je v ČR jeden z nejvyšších z rozvinutých zemí, a to zejména v oblasti snižování **energetické náročnosti a intenzity znečišťování** (dle OECD). Proto i podniky, které již splňují všechny legislativní požadavky, mohou realizací dalších opatření v rámci USV dosáhnout významných podnikatelských efektů (zvýšení produktivity, rozšíření trhu, zvýšení konkurenceschopnosti apod.).

Významnou součástí projektu je vytvoření pěti **nových informačních středisek** v kraji Karlovarském, Ústeckém, Středočeském, Olomouckém a Vysočina

a odborné proškolení jejich pracovníků, a dále také zpracování **pilotních projektů** k USV ve vybraných podnicích a municipalitách, a sběr a prezentace **příkladů dobré praxe** k tomuto tématu.

Zájemcům o téma USV bude v rámci projektu poskytnuta také řada možností k aktivnímu zapojení do této problematiky, ať již formou účasti na osvětové vzdělávacích akcích, či studia ukázkových aktivit zpracovaných v internetové databázi příkladů dobré praxe, až po samotnou spolupráci na pilotních projektech USV.

Nový projekt, na němž budou dále partnersky spolupracovat **SITA CZ a.s., Enviros s.r.o., Národní síť Zdravých měst ČR a Středočeský vysokoškolský institut s.r.o.**, by měl doplnit již uskutečněné programy a výzkumy a překonat jejich slabá místa – propojení a další šíření informací o USV, praktické ukázky uplatnění principů USV v podnicích, úřadech a dalších institucích.

Podrobné informace k projektu jsou průběžně doplňovány na webovém odkazu www.cenia.cz/usv.

Koordinátorem projektu je CENIA, česká informační agentura životního prostředí. **Partnery jsou** SITA CZ a.s. (www.sita.cz), Enviros, s.r.o. (www.enviros.cz), Národní síť Zdravých měst ČR (www.nszm.cz) a Středočeský vysokoškolský institut, s.r.o. (www.svikladno.cz).

(tisková zpráva Národní sítě Zdravých měst ČR)

Větrné elektrárny v Pavlově u Jihlavy navštívil ministr životního prostředí

Větrné elektrárny v Pavlově u Jihlavy navštívil v sobotu 13. října ministr životního prostředí Petr Jan Kaláš.

Akce se konala v rámci Dne otevřených dveří větrných elektráren, který pořádalo Hnutí DUHA a provozovatelé větrných elektráren.

„Potěšilo mne, kolik lidí se vypravilo na návštěvu elektrárny. Je dobře, že si mohli zblízka prohlédnout technologii, která při výrobě elektřiny neznečišťuje vzduch prachem a skleníkovými plyny. Patříme mezi státy, které mají v oblasti obnovitelných zdrojů co dohánět. Jejich podíl na celkové spotřebě elektřiny se nyní pohybuje kolem 4,5 %, ke splnění osmiprocentního závazku v roce 2010 máme tedy ještě daleko. Přitom výhody jsou zřejmé – obnovitelné zdroje na rozdíl od fosilních zdrojů tolik nepřispívají ke globálním změnám klimatu, vedou k využívání ladem ležící zemědělské půdy, snižují závislost na dovozech surovin, jsou decentralizované a tudíž méně zranitelné a v neposlední řadě také znamenají nová pracovní místa. Právě proto patří jejich rozvoj mezi priority, které v čele resortu aktivně prosazují,“ konstatuje ministr životního prostředí Petr Jan Kaláš. Ministr Kaláš si elektrárnu prohlédl a vyjel výtahem až na její vrchol. Se starostou obce Pavlov, provozovatelem elektrárny a zástupci Hnutí DUHA a sdružení Calla diskutoval o možnostech dalšího rozvoje větrné energetiky u nás.

(z materiálů tiskového oddělení MŽP)

Ministr si prohlíží řídicí jednotku elektrárny v Pavlově

Ministr Kaláš vyjel výtahem až na vrchol elektrárny

Montáž větrné elektrárny

Letecký pohled na VE Pavlov

Zpravodaj Ministerstva životního prostředí • Ročník XVI, číslo 12/2006 • Vychází 12x ročně • Vydává Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 65, 100 10 Praha 10, tel.: 267 122 549 • Odpovědná redaktorka RNDr. Jana Plamínková, tel.: 251 817 302, 602 102 684, e-mail: jplaminkova@volny.cz • Administrace a objednávky SEVT a. s., Pekařova 4, 181 06 Praha 8, tel.: 283 090 352, fax: 233 553 422, e-mail: sevt@sevt.cz • Sazba Informica, tisk PeMa Praha • Předplatné měsíčníku Věstník a Zpravodaj MŽP s čtvrtletníkem EIA • IPPC • SEA pro rok 2006 je 750,- Kč • Číslo 12/2006 předáno do tisku 15. 11. 2006